

"Varpo" ir "Ukininko" redakcija

"Varpo" ir "Ukininko" redakcija

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 6.

Plymouth, Pa., d. 11 Vasario (February) 1903 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.

Metas XVIII.

ESTABLISHED 1886
The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvniku“
Published every Wednesday at Plymouth, Pa.

Executes all kind of Job Printing and translating in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed:
J. J. Pauksztis & Co.
224 EAST MAIN STREET
PLYMOUTH, PA.

UŽDĖTAS 1886 metu
NEDELINIS LAIKRASZTIS
„Vienybe Lietuvniku“
Išleina kas Sereda Plymouth, Pa.

Prenumerata ant metu:

Amerikoje	\$2.00
Kitas šalis	\$2.50

Prenumerata turi būti iš viršaus apmokėta, nes įstatymai draudžia po baume siuntinėti neapmokėtą laikraštį.

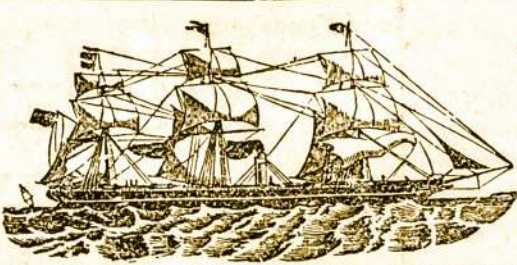
Rašant apie permainingą adresą, būtina rašyti atsikvėti ir senąjį adresą. Kas malonai apsipazinti su šituo laikraščiu, gali gauti, pareikalavęs, da numeriu dovanai.

Reikalaujantiems knygų katalogą pristatytam dovanai.

Pajieškozimai: garsinant vieną sykį	50c.
„ „ „ du sykį	75c.
„ „ „ tris sykius	1.00

Pilnaisi siunčiamas per MONEY ORDER arba registruotose gramose ant ezito antraščio:

J. J. Pauksztis & Co.
224 E. Main st.
Plymouth, Pa.

Neikite pas svetimą bet pa
V. G. Sava
„Saloon“ 13 S. Penn. Ave.
WILKES-BARRE, PA.
Puiki degtinė ir alus! kviečiam lietuvius.
Čia gausi pigianias laivakertes ir pigiai nusipirkti visą asietą daliai.

Ar esi nevalnikas dieglio ir skaudėjimo?
Yra geriause ir lengviausė priėzastis vartojimo dėl koėnos motinos Dr. Glenn's Pease in the Family. Yra isztik'miause ir greičiause sulaikanti visoki skaudėjima šeimoje. Bandykite reikale, o visadas naudosite reikalui atėjus.
Prepared by M. Bevan Plymouth, Pa. For sale by M. J. Mras, Steward Swingle and John Zukoski. Ask for it, only 25 cents.

Telefonas 309 - 3 S. S.
P. V. Obiecinas,
1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.

Parduodu laivakorte ant visokių linijų ir sinčiu pinigų į visas dalis svieto. Doviernastis (pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iezmainau vieokius pinigų ant amerikonezkių ir t. t. Darau apeperg'imus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių dalkių. Jeigu kurį akellavę užlaikytų kastelegarrėje, tegul sranklasi prie manęs, o aš jį išsilucnosiu.
Lietuviai krepkites pas savo tantietį, o be tje užganėdinti.

Gyvastis užtikrinta.
Dr. Albertas Kaufmanas
Europiszkas ir Amerikoniszkas specialistas, ir draugas mainierių užtikrina iszgydymą koėnos ligos, vyru privatiszkas ligas, moterių ir vaikų.
Dr Kaufmanas praktikavojosi daugelį metų szpitolese ir turi diplomus Maskolijos ir Amerikos ir jis pasakys tavo kalboje kas per priėzastis ir kaip iszgydyti. Tukstancziai žmonių tapo iszgydyti ir apsaugoti nuo amerikonezsko peilio.
Specialiszka praktika ir vaštai europiszki užlaikė daugelio gyvastį ir suteikė svoikatą. Daugelis žmonių pažysta isz seno krajaus. Susiszeke leuk'szakai, maskolliszakai, vokiszakai ir lietuviszakai.
Ofisas: 43 S. Washington, str. Wilkes Barre, Pa.

Mėsinyczia
Gabrio J. Miliaus,
Svieziuos Mėses

Užlaiko kasdien sviežią mėsa, kiaulieną, versziena, jautieną, avinaziena, kumpiai svieži rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliam pasirinkime.
teposgi užlaikau miltų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už p gerę prękę nei kaip pas kitus visi pas **G. J. Miliu,**
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Daugiau kaip 30 metus iszmegetintasi
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
„ANKER“ (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausias gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisoku Rheumatiszku skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

50 YEARS' EXPERIENCE
PATENTS
TRADE MARKS, DESIGNS, COPYRIGHTS & C.
Anyone sending a sketch and description may freely ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the
Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsenders.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 635 F St., Washington, D. C.

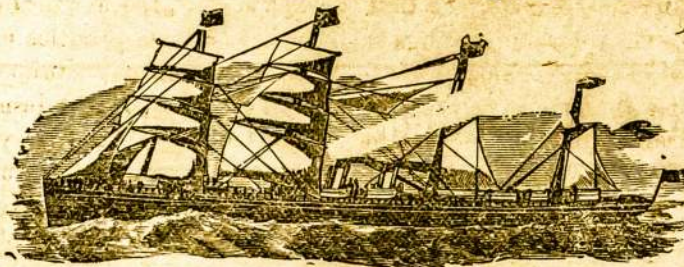
ADRESAI
CENTRALISZKŲ VIRSZINIŲKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS.
Prezidentas — J. Tareila
677 N. Riverside Waterbury Conn.
Sekretorius — W. Martiszius care of Ruskin College Trenton, Mo.
Kasierius — A. Olszewskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill
Knygius — Dr. J. T. Zelviene
1 Church st. Plymouth, Pa.

„Vienybės“ redakcija telefonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

Ofisas: 43 S. Washington, str. Wilkes Barre, Pa.
TELEPHONE } 578 M. Bell
                  } 1005 Peoples.
Ofiso valandos nuo 8-10 isz ryto, nuo 2-4 po pietų, nuo 7-9 vakare.

Telefonas 352 Plymouth.
Daktarka.
Johanna Želviene.
Vienintelė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.
Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
          } nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.
Priima į savo namus ant tamtikro laiko gimdyves (moteris palage) ir suteikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

Max Kobre
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
 Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! dudu jums zinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visu greiciausiu laivu uz pigiausia preke. Esu uztvirtintu agentu ant liniju, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpe ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziam pinigus, kurius jusu prieteliai gauna j 15 dienu. Musu kantoroje galite susizneketi lietuvizskai ir lenkizskai. Ateikite ir persiludikite, kad mes per 52 metus su koznu apsiejome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visu gelezinkeliu Amerikoje ir Europoje.

Duodam zinoti kad mes priimam pinigus j deposita bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metu. Procenta tik ta mokam nuo 50 doleriu ir viszaus, ale kad buva padeti ne maziau kaip 6 mensesius. Padeti ir iszimiti gali kozna diena nuo 9 ryto iki 2 po pietu, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Pirmutine lietuvizska karczema
Czapliko ir Orlinsko,

117, 119 ir 121 A. str., SO. BOSTON, MASS.
 Uz laikome geriausia alu, degtine ir cigarus, ir teipgi entelkiam drangizska rodą visokiuose rinkuose.

LIETUVIZSKAS KRIAUCZIUS
Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
 Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausia mađa, duoda druta ir gerą materija ir už pigę prekę.
 Teiposgi senus ant nauju perdirba.
 Visi pas savo Tautietj.

GERIAUSIAS DAKTARAS
Kazimieras Butkevyczia

gydo visokias uzlecindeusias ir sekretas ligas. DR. KAZIM. BUTKEVYCZIA yra specialjetas gydo bobu ir vaikų ligas, apzitori ligonius kas diena nuo 2 iki 6 val. po piet; duod rodą pergormtas ir siunczia gyduolias reikalau, ant del savo namu, nuo kosulio, elogos, sintis ir skarsmo po ezirdzia. Vilniaus Cudanas vitas Ostrobromo balsamas su parsezu ant pleczkutis D. GIACZAS.
 Parduoda laivakortes ant geriausiu laivu, siunczia pinigus j visas dalis svieto. Uzsilima varymu visokių provu, entelkia rodą visokiuose atsistikimuose. Laiko Banką, kas n ri padet pinigus gars 3 procentus ant metu, palalkius maziau kaip pnes metu, procento negauna
 Kreipkitės arba ezankitės tiktal lietuvizskai ant ezio adreso:

4556 S. Ashland Ave. CHICAGO, ILL.
 Aptieka Magistro Farmacios D GIACZA,
 tarp 45 ir 46 ulycziu, Town of Lake.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo — 19 coliu ploccio, 24 coliu augsczijo, ant puikios popieros, su prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybes“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo musu užsi-tarnavusio tautiecio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaipo papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visa savo gyvenimą truse ant naudos savo tautieciu ir tevyes.

Temykite!

Kas isz amerikieciu nori gauti darbinikizska laikrasztj „Darbininku Balsa“ ir kitus prigulinczius Liet. Soc.—Dem. Part. rasztus tesikreipia j Vienybes redakcija arba prie draugo V. Miszeikos.

Rankraszczius, paskirtus „Dar. Balsui“, reikia siusti draugui Miszeikai; teip jau kreiptis prie jo turint kokius kitus reikalus j redakcija „Darbininku Balso“. Antraszas:

V. Miszeika, 95 Canalport Ave. Chicago, Ill.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas BRAVOPAS Su-vienytose Valstijose Sziaurine Amerikos, kuriame iszdirba geriause ALU PORTERU ir ELIU.

Nes yra daromas isz grynu javu ir geriausiu apfiniu, norint ir geriant truputi uzsilinksmi bet gal-

vos neskauda, nes jame nera jokiu primaiszytu kvarbu ne prozku.

Todelligi perkantieji ir pardavejai (karcziamjikai) visacs reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena j jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszeipsite savo Vientauozius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN
BREWING CO.
 DANVILLE, PENN., A.

Office: 313 Bedford Ave. Broadway & South 8-th st.

Geriause gyduole ant sudrutinimo ir atanginimo plauku.

Sulaiko slinkima plauku trumpam laik'a vietoj szpuolusiu atauga nauji plaukai; praszalina visoki nezcista sistemą kaip tai: pleiskanas, dedervines, niezus papuckus ir stabdo galvos skaudėjima. Teipgi mes turime geras gyduoles nuo Reumatizmo, Puczku nugidimas nuo veido, nuo Korn-spauduku ant kojy, ir geriause gyduole nuo dantu gelimo tik 20c mes gyduoles siuncziam in visas dalis svieto. Roda ir visas informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDZA, Chemist.
 NEW YORK & BROOKLYN.

Telephone 2202 Williamsberg.
A. W. Zaliauckas,

Graborius Brooklyno Liet. Parapijos 227 Berry st. Brooklyn, N. Y.

Terpe Grand ir N. 2-nd str. La'doja mtruis ant visokių kaptinių; balsamavoja ir aprėdo lavonus iki jdejimo j graba; parsamdo karietas vestovoms, kriekztynomis ir pasivažinėjimui pigians negu kitur
 Lietuviai tez New Yorko, Jersey City, Mahhet ir a, tel'nikės atsizaukite teleponu lietuvizskai, o busit uzgenodinti visame.

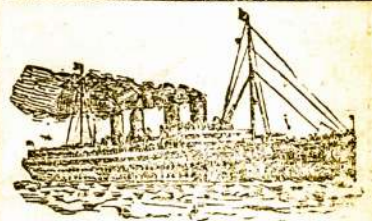
Siuntejei!

sviesto, s'iro, kiausziņu ir kitų favoru, bus linksmi iszgiristi apie naują freight ejiama Lackawannos gelezinkelio ant sziu metu, specializskai eioantis greitai j New Yorką, Newarką ir tt. kurs sutinka patarnavimą del siunteju ir gautoju.

Karai su ledis isz East Owego, siekenti ta miestą Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szitas ejiama prasidedo 22 May ir eina kas utarokas ir ketvergus k'zną nedele, ateinantis j rytinius miestus seredos petnyczics rytais.

Specializskas laikas paskirtas, del siuntinėjimo ir koznas agentas priduos reikalaujentiems visas informacije z

Telephonas 26-5 So Boston

F. J. & K. Mockevicz,
 145 Dorchester Ave.

SO. BOSTON, MASS

Parduodu laivakortes ant visokių liniju ir sin czin pinigus j visas dalis svieto. Doviernasti (pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iszmainu visokius pinigus ant amerikonzskų ir t.t. Darau apsergeji mus ant ucules (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu kurj atkeliavusj uzlalkytų kaslegarnėje, tegul ezaukia i prie mes, o nez j izlinoesclu.
 Lietuviai kreipkitės pse savo tautietj, o busit uzganodinti.

PERŽVALGA.

— Ateinantį kovo mėnesį pripuola sukaktuvės 20 metų nuo išleidimo pirmojo lietuvisko, mėnesinio laikraščio „Ausra“, nuo kurio tai laiko reikia skaityti galybę mūsų tautiško susipratimo, apsisizvietimo. Lietuviams pridera visose vietose 1 d. kovo išskilmingai apvaikšzcioti, suszaukiant susirinkimus ir parengiant prakalbas. Musų pirmiemsiems žibintuvams, kaip tai Dr. J. Basanavycziui, Dr. J. Szliupui ir kitiems, mums než'nomiems, „Ausros“ sandarbiniukams vertėtų bent kokią visuomeniszką atminties dovaną suteikti, nes jie buvo pirmaisiais kelio skynikais į apszvietą.

— Maskolijos senatas perkratydamas skundą inžinieriaus Maciejevskio, kuris apskundė cenzuros perdėtinį Szachovskį už atėmimą žemlapio vien dėlto, kad vietų vardai buvo lotyniszkomis raidėmis ir lietuviszkoje kalboje atspausti, iszrado ir pripažino, kad nėra jokio užgynimo įstatymu lietuviszkos spaudos. Yra tik slaptas užgynimas isz 1866 ir 1880 m. spaudinti lietuviszkoje kalboje ir lotyniszkomis raidėmis visokių valdžios apgarsinimus. Kas slaptai garsinta, nėra įstatymu. Aplinkrasztis ministerio vidurinių reikalų užgina spaudinimą tik viesų valdžios reikalų lotyn. raidėms lietuviszkoje kalboje, o ne lietuviszkus raštus abelnai. Tokiu būdu aiszku, jog užgynimo lietuviszkos spaudos nėra ir visi caro valdininkai nesupratę slapto cirkuliaro prasmės, nereikalingai persekiojo lietuviszkus raštus ir vargino bei kankino lietuvius. **Lietuviszką spaudą galima pradėti ir visoki persekiojimai turi pasibaigti. Ant pirmo busę spaudinamos maldaknygės, teipgi da-**

leistas įvezimas isz užrubezės svietiszkų knygų į Kauno, Suvalkų ir Vilniaus gubernijas.

— Philadelphijoj lietuvių Socialistų kuopa kas nedėl dienis parengia prelekcijas isz Lietuvos istorijos, kurias isziszguldo Dr. Szliupas. Prelekcijos laikomos Energetic Hall, 904 So. 2-nd str. ir prasideda ant 8 val. vakare. Philados lietuviams yra paranki proga patirti apie Lietuvos praeitę.

— Jubilėjinis vysk. M. Valanczias iszleidimo rasztų komitetas pagarsino atskaitą viso darbo. Isz viso surinko aukų \$1,944,41. Iszmokėjo \$1,936,18. Kasoje liko \$8,23ct. Už tuos pinigus atspausta 10,000 „Živatų Szvėtuju“ ir 5000 „Dawatų knygų“. Nuo iszmokėjimo sumos nusitraukia \$61,85 ant visokių kasztų, kaip tai kvitavonių, randos namų, perkraustymo ir tt.

Programas Lietuviu Demokratu Partijos.

(Projektas.)

Szimet Didžiojoje Lietuvoje tapo padarytas lietuvių demokratų susivaziavimas, ant kurio tarp daugelio kitų klausimų buvo apsvarstomi ir klausimai jų dabartinio progamo. Kadangi trumpu laiku szio progamo negalima buvo pilnai apdirbti, tai atlikimas szio darbo tapo pavestas parinktiems žmonėms, arba komisijai, kuri tai sziądien, atlikus sulyg duotų jai patarimų savo darbą, pasidras'na apskelbti jį visuomenei su pažymėjimu, jog skelbiamasis programos, kaip tuo tarpu lietuvių demokratų partijos dar neužtvirtintas, pasilieka projektu Lietuviu Demokratų Partijos progamo. Malonėdami lietuviszkoje raszliavoje matyti apstingą apsvarstymą užkliudytų progamo klausimų, meldžiame „Var-

po“ bei „Ukininko“ rėdystę, o teip gi ir kitus laikraszczius, patalpinti szį projektą isztis p. 15. XI. 1902. *Komisija.*

I. Musų siekiai.

Trecziąją kartą padalinus Lenkų vieszpatystę, Lietuva pakliuvo į maskolių jungą ir nustotojo savosios valdžios. Lietuvoje tuomet laisvi tebuvo bajorai ir kunigai. Nors jie bandė kelis sykius nusikratyti szį jungą, vienog kadangi begindami vien savo reikalus ir bejieszkodami tik savo naudų, nepaisė sodiecių likimo ir vertė juos po senovei citi sunkių baudžiavų, tai pasikėlus priesz Maskoliją maiszrams, sodiečiai nepadėjo jiems, ir maisz-tai taj o nuramdyti, o Lietuvą isztiko dar didesnė priespauda.

Pagaliaus baudžiava tapo numesta. Sodiečiai įgijo sziek-tiek didesnę laisvę, bet ir ant jų, kaip ir ant bajorų ir kunigų, kabojo tas patsai maskolij politiszkas jungas. Ypacz tas jungas pradėjo įkirėti lietuviams nuo laiko Muravjovokoriko gadynės, kuomet lietuviams tapo uždrausta spauda, užginta pirkti žemę ir užimti jvairias vietas administracijoj. Szį maskolių politiką, paskirtą Lietuvos isztautėjimui, pagaliaus pradėjo suprasti kai-kurie musų szviesuoliai ir nenutautusieji lietuviai sodiečiai. Tauta pabudo isz ilgo miego. Juo tolyn, juo daugiau pradėjo atsirasti užtarėjų lietuvių tautos ir apginejų jos reikalų, pagaliaus atsirado užsieninė musų raszliava.

Bet Lietuvai tebėsant maskolių jungę, musų tauta negal įgyti priederanczių jai tiesų. Szauksmai ir maldavimai susimylejimo priesz valdžią, užsispyrusią surusinti musų kraštą, nieko negelbti; priesz valdžios stiprumą prisieina iszstatyti dar stipresnę tautiszką sumanią lietuviszką organizaciją. Ilgainiui pradėjo Lietuvoj atsirasti naujos szviesos

žiburėliai. Tie žiburėliai, skelbėjai laisvos ir nepriklausomos Lietuvos, užszvito pagidius ir surukusiose lietuvių vargdienių grintelėse po kainus ir miestus. „Lietuva—lietuviams“, „Lietuva turbut laisva“ — szis, iszpradžios nedrasus, szauksmas pradėjo apimti vis didesnes ir didesnes žmonių minias. Lietuva yra politiszškai apmiras, Lietuva nori politiszškai atgyti — toks tautos tikslas, to visi jos veikianczių partijų programai reikalauja. Laisva ir nepriklausanti kitoms tautoms ir vieszpatystėms Lietuva — tai tolimasis siekis musų Lietuviu Demokratų Partijos.

Pasiekimui szio plataus siekio yra reikalingas kuoplacziausias musų visuomenės ugdimas. Toksai ugdimas yra sziądien valdžios draudžiamas; viskas prisieina slapezia atlikti; net paprastas kulturiszkas darbas, kursai paczioj Maskolijoj kitoms tautoms nėra užginamas, lietuviams yra uždraustas. Mes jug neturime ne tik laisvos spaudos, bet ir paprastos cenzuruotos, toliaus neturime laisvų sueigų, laisvo jaunuomenės mokymo, laisvo iszpažinimo tikejimo, žodziu sakant, neturime tų tiesų, kurios kiekvienoje apszviestoje vieszpatystėje sziądien yra žmonėms užtikrintos. Visos szios tiesos, kaip pas mus, teip ir visoj Maskolijoj, yra valdžios suvaržytos. Lygiu budu prie vieszo vieszpatystės valdymo patį valstiečiai negalėti į iszleidimą naujų įstatymų kieszis, nė daboti jau iszleisčių įstatymų, nė užiminti vietas paczioj administracijoj sulyg žmonių iszrinkimo. Viskas galutinai priguli nuo įsiskverbiosios po sparnais maskolių erelio burokratijos, arba, tiesiog sakant, nuo caro.

Ne teip turėtų buti: visuose reikaluose vietoje caro arba priklausanczios jam saujos urėdų virszenybės, privalo

įvykti paczių žmonių virszenybė. Toksai valstiečių virszenybė įvykimas tėra galimas, tik dabartiniam biurokratiškam arba policijiniam Maskolijos surėdimui žuvus. Sziądien jau ir pati valdžia žino, jog panaikinimo jos geidžia kaip kilstancijos prieš ją paczių rusų partijos, teip lygiai ir visos gyvenancijos po Maskolijos jungu tautos, kurios trokšta išsiliuosuoti iš po to jungo.

Tai-gi norėdami įgyti ir lietuviams szitą virszenybę ir užtikrinti jiems vaisius politiškos laisvės, mes privalome eiti išviesu kils-tancziomis prieš dabartinę valdžią Maskolijos partijoms. Minėdama tai L. D. P. stengsis solidarizškai laikytis su tomis partijomis, kurios reikalauja szios politiškos laisvės.

Bet išgavimu politiškos laisvės Lietuvių Demokratų Partijos reikalavimai nepasibaigia. Tardami „Lietuvai-lietuviams“ mes trokštame išgauti musų tautai tokią politišką tvarką, kuriai esant lietuviai galėtų patį save valdyti, nepriklausydami svetimiams, o kulturizškas jų ugis nebūtų trukdomas svietimtauczių. Tai tegali įvykti tik išgavus pilną Lietuvos autonomiją etnografiškose ribose.

Nesigilindama į busimos autonomiškos Lietuvos pamatus, L. D. P. tuo tarpu laiko per reikalingiausį daigtą ugdyti musų visuomenę partijos pakraipoj ir pratinti ją prie ginimo savo reikalų nuo valdžios ir svietimtauczių, kurie trukdytų musų siekių įvykdinimą.

Santrauka kaip minėtų siekių, teip ir reikalavimų, tolesniai smulkiau išdėty, ir reiskia savep Lietuvių Demokratų Partijos programą, kursai, musų spēkoms einant stipryn. tikimės, turės tobulintis ir plėtotis. Su sziuo programu jun-

giasi teipos-gi ir musų taktika, tolesniai apsvartoma, kuri, kaip prideranti nuo spēkų paczios partijos joms augant, turės tobulintis.

II. Musų reikalavimai.

Kaip Maskolijoje, teip ir priklausanczioj jai Lietuvoj, nėra nė seimo, nė kito kokio žmonių iszrinkimo, prieš kurį mes galėtume perstatyti savo reikalavimus, kaip tai yra daroma vieszpatystėse, kame yra parlamentai. Savo reikalavimus mums prisieina kelti tik prieš Maskolijos valdžią, kuri gali juos priimti arba atmeti ir net nubausti už pakėlimą tokių reikalavimų. Isz prityrimo mes zinome, jog valdžios akyse turi vertybę tik tokie reikalavimai, iszpildymo kurių reikalauja placzios žmonių minios ir kurių nepakakinus gali įvykti sukilimas tų minių prieš valdžią. Ir musų statomiejie reikalavimai beveik visi tokios ruszies...

Bet tarp jų nemažai yra ir tokių reikalavimų, atlikimo kurių reikalaujame nuo paczios musų visuomenės arba nuo atskirų jos luomų ir ypatų. Pildymui szių reikalavimų, kaipo prispirtina spēka, pasilieka vieszą musų visuomenės nuomonė ir tvirtas persitikrinimas jų reikalavimo.

Visus statomuosius tuo tarpu reikalavimus mes iszrandame patogiausiu padalinti į sekančius penkis skyrius: reikalavimai 1. sulyg musų kalbos užlaikymo, 2. sulyg musų jaunuomenės mokiniimo, 3. sulyg žmonių valdymo, 4. sulyg parapijų sutvarkinimo ir 5. sulyg įvairių luomų musų visuomenės prilaikymo.

1. Sulyg musų kalbos užlaikymo.

a) Mes reikalaujame leidimo lietuviams tiesos spausdinti Lietuvoje lietuviszkomis raidėmis lietuviszškas knygas

ir visus kitus iszleidimus ant tų paczių tiesų, kaip zsiądien Maskolijoje yra spausdinamos rusiszškos knygos ir laikraszcziiai. Lygiu budu reikalaujame, idant pardavinėjimas ir platinimas lietuviszškų rasztų, iszleistų arba kame-nors svetur butų atliekamas sulyg tiesų, kurios yra užtvirtintos dėlei rusiszškos ir kitų svetimų kalbų.

b) Mes reikalaujame, idant visose vieszose vietose, kaip antai: ant valdžios leistų susirinkimų, draugyszczių arba sueigų, skaitymų arba pranesimų, toliaus teatruose arba koncertuose lietuviszškai kalbais butų leistos lygios tiesos, kaip ir rusiszškai kalbais.

c) Visuose valdžios susisiekimuose su Lietuvos kraszto žmonėms, kaip tai valszcziuose, suduose, ant gelezinkelių, garlaivių ir tt. pamatinė kalba privalo buti lietuviszka; visi valdžios atsiliepimai, apskelbimai, pranesimai ir kalbos į žmones turi buti lietuviszki.

d) Visi paraszai vieszose vietose, kaip iszkaiszai, gatvių ar kelių rodyklos, visokie valdžios apskelbimai apie turgus, pardavimus, pajieszkojimus, apie apsisaugojimą nuo limpamųjų ligų ir tt. privalo buti garsinami ir lietuviszkoj kalboj.

e) Visų valdžios įsteigų virszininkai Lietuvoje privalo mokėti lietuviszškai; nemokantiejie szios kalbos neturi užimti vietų.

f) Mes reikalaujame, idant kiekvienas lietuvis, nors jis suprastų svietimas kalbas, visose Lietuvos įsteigose ir susisiekimuose su visokiais virszininkais vartotų tik lietuviszšką kalbą. Visos daromos tarp žmonių sankalbos, sutarimai, sulygimai, teippat pasiraszimai ant dokumentų, pirmiaus lietuviszškai iszguldytų, butų atliekami lietuvisz-

kai. (Ziur. „Musų taktika.“)

g) Visuose Lietuvos mokylose turi buti įvesta lietuviszka kalba, priverstinai mokinama.

h) Lietuvių bazuycziose turi buti vartojama lietuviszka kalba, kaipo pamatinė.

i) Lietuvos vyskupai ir kunigai privalo mokėti lietuviszškai. Tam tikslui turi buti įvestas priverstinas mokymas lietuviszškos kalbos Vilniaus ir Seinų katalikų seminarijose, kaip taip tai yra Kauno seminarijoj.

2. Sulyg musų jaunuomenės mokiniimo.

a) Žinodami, jog kiekvienos tautos kulturizškas ugis labiausia pridera nuo suteikiamojo žmonėms apszvietimo, mes norėtume įvykinti Lietuvos tokią tvarkią, kad žmonėms butų užtikrinta laisvė mokiniimo ir bent veltas pradinis kiekvieno valstieczio mokslas. O dabar mes turime valdžios mokyklas, kurios, kaipo paskirtos isztautinimui musų jaunuomenės ir jos apkvailinimui, dėlei politiškoj valdžios užmanymų, pasilieka mums ne tik be naudos, bet dažniausiai esti pragaisztingos musų tautai. Prie szių pastarųjų privalome priskaityti cerkvinės ir kitas, popų prižiurimas mokyklas, į kurias lietuviams visaisine pridera leisti savo vaikų. (Sulyg Vilniaus vyskupo iszleisto cirkuliaro 15 d. vasario 1902 metais.)

b) Miestų ir valszczių pradedamosios žmonių mokyklos, kame viskas yra rusiszškai iszguldoma, teip-pat netinka lietuvių vaikams, bet kadangi staiga negalima įvykinti jose permainų, tai patariame leisti į jas vaikus, tik sumažinimui jų įtekmes reikalaujame:

1. idant, pradedant vaikszezioti į tas mokyklas, kiekvienas vaikas mokėtų lietuviszškai

skaityti ir raszyti;

2. idant tose mokyklose tikėjimas būtų išguldomas lietuviszkai ir iš lietuviszkų, spausdintų lotyniszka-lietuviszko mis literomis katekizmu;

3. idant, vaikams einant į tas mokyklas, tėvai rūpintusi praszalinimu netikusios tų mokyklų įtekmes ant jų vaikų. Tam tikslui turi būti vaikams suteiktos lietuviszkos knygelės, iš kurių jie galėtų permanyti visą-ką.

e) Reikalaujame, idant visuose Lietuvos pavietiniuose miestuose būtų įsteigtos vidutinės vyrų ir mergaiczių mokyklos (gimnazijos). Pastojimui įszias mokyklas turi būti atmetos visos sziaudien varžomos sąlygos, kaip tai: skirtumas, priimant mokintinius, sulyg jų tikėjimo arba kilmės, augszta mokestis už mokslą, policijos paliudijimai apie isztikimumą valdžiai, priverstinas atidavimas mokintinių į internatus, arba uzlaikymui (gyvenimui) paskirtus butus, priverstinas vilkėjimas pagal tam tikros formos pasitų rubų, apribavimas iš augszto paskirto skaitliaus vakansijų ir tt.

d) Įvedimas išguldyimo tikėjimo vidutinių mokyklų mokintiniams lietuviams lietuviszko kalboj.

e) Reikalaujame, idant kiekvienam valstieciui būtų leista mokinti vaikus namie be kokių, sziaudien vyresnybės statomų, kliuczių ir baumų.

f) Pradedamose mokyklose lietuvių vaikai turi būti mokinami visų dalykų lietuviszkai. Szų mokyklų mokintojai privalo būti lietuvių renkami ir turi būti lietuviai. (v. b) Red.)

g) Priekiekvieno valstieciaus,

arba gminos, turi būti leista įkurti lietuviszkus knygytus.

h) Įvesti išguldinėjimą lietuviszko kalbos vidutinėse Lietuvos mokyklose, teippat Vilniaus ir Seinų seminarijose.

i) Leisti kiekvienai ypatai arba draugystei įsisteigti įvairias mokyklas, kuriose viskas būtų lietuviszkai išguldoma ir kurioms būtų duotos tos pačios tiesos, kaip ir valdžios to paties laipsnio mokykloms.

k) Sugražinti Lietuvai Vilniaus universitetą, kame tarp kitų katedrų būtų katedra ir lietuviszko kalbos, istorijos ir literatūros.

(Dar bus)

Politiszkos žinios.

Amerika.

Suvienytų Valstijų parlamentas užvirtino Littlefield'o (išz Maine) bilą prieszais tvėrimąsi trustų, kurie pagauna į savo nagus visokią pramonę ir prekystę, ir be jokios gėdos plėszia nesvietiszkas prekes. Pagal tą bilą, kiekvienas prokuratorius (District Attorney) galės apskusti tokias korporacijas. Ar tas išz tikrųjų sustabdys dauginimąsi trustų ir iszkrikdys senuosius, abejojama, nes sziaudien visi kapitalistai yra valdininkais ir nieko nedarys ant savo iszkados. Toji hila bus tik bova nerimstanczių nutildymui, jog yra įstatymas. Senatas gal ją dar atmesti.

Pietinė Amerika.

Europos vieszpatystės nieku būdu negal susitaikyti su Venezuela, už kurią užstoja Suv. Valstijos. Anglija ir Italija sutinkanczios ant Venezuelos paduotų sanlygų, tik tai viena Vokietija reikalauja neuvilktino atmokėjimo \$27,500, ant ko nepristoja Venezuela ir visą reikalą paduoda nusprendimui tarptautiszko sudo Hagoje.

Tarp Bolivijos ir Brazilijos atsirado nesutikimai už provinciją Acre, kur Bolivija laikė muitincyzią, kurioji priklausanti Brazilijai. Nesuitaikant, Brazilija nusiuntė pulką kariaunos, kuri paėmė vieną miestelį ir 300 žmonių, kaip suimtinių. Bolivija negalinti priesz Braziliją atsilaikyti, padavė susitaikymo sanlygas ir bene ant to pasibaigs visi nesutikimai.

Turkija.

Pagal visą judėjimą Macedonijoje, reikia tikėtis neiszvengtinios karės. Turkai visur be milaszirdystės žudo macedoneczius, kuriems nieko nelieka, kaip žuti nuo turkų žiaurumo ar pakelti revoliuciją, kas bent kiek permainsys jų padėjimą. Macedonijos revoliucionierių komitetas iszsiuntinėjo Europos valdžioms atszaukimus, meilaudamos jų pagalbos, idant iszliuosuotų juos nuo Turkijos priespaudos. Kad Turkijoje verda kaip puode, tai aiszku. Maskolija visokiais budais didina savo kariszkas pajiegas ant Juodmarių, idant reikale viskas būtų gatava. Bulgarijose sėdi Macedoniszkas revoliucionierių komitetas, kuris suorganizavo 6000 armijos, kad užpulti ant Turkijos. Visokias kariszkas reikmenis pristacziusi macedonecziams Maskolija. Turkija skubina gabena isz Mažosios Azijos 240,000 kariaunos į europėjiszką Turkiją dėl Macedonijos grestanczio pasikėlimo. Maskolija isz to visko nori pasinaudoti ir užsidedus maisztui losztų svarbiausę rolę, užimdama dalį Turkijos ar atskirtų Macedoniją kaipo savystovę, vienok po savo gl'oba, įstatytų savo visokius valdininkus. Bet tas viskas gali būti ir pradžia europėjiszko karės, iszdraskymas Turkijos, nes kiekviena vieszpatystė norės didesnio k-

snio, kuriuomi galės kartais ir paspringti. — Austrija teipgi siunczia savo kariauną prie Turkijos rubežiaus.

Dalis darbu.

Knoxville, Tenn. Virginia Iron Coal & Coke Co. pakėlė dėl savo 2500 darbininkų algas ant 10%.

Cincinnati, Ohio. Czionai straikavo visi aludarių darbininkai net nuo vasario mėn. praėjusių metų. Dabar visi straikieriai sugrįžo prie darbo ant senų vietų ir visus neunionistus per straiką dirbusius priėmė į uniją. Straikieriai įsikasztavo \$180,000 ir praloszė straiką.

Chicago, Ill. Sustraikavo elevatorių darbininkai reikalaudami sutrumpinimo darbo laiko, pakėlimo algos, ir pripažinimo unijos. Kur yra straikas, ten anglių iszveziotojai neveza anglių ir toki namai negauna kuro, delko lieka visi kambariai szalti ir nieko negal dirbti. Gyventojai ir randauninkai turi laiptais lipti iki 20 augsztų.

Indianapolis, Ind. Pagal kalnakasių konvencijos nutarimą tapo pakeltos algos kasyklų darbininkams valstijoje Ohio, Indiana, Illinois ir vakarinėje Pensylvanijoje. Dieniniai darbininkai gaus 12½%, dreiveriai 22%, maszinistai 8%. Abelnai visiems sykiu pakėlimas, algos isznesza 14%.

Cody, Wyo. Czionai tapo surasta apstus guoliai potasziaus ir rengiamos kasyklos, kur apie vidurvasarį pradės dirbti. Iki sziol potaszų pargabendavo isz Vokietijos, metų laike ant \$3,500,000 vertybės.

Penfield, Pa. Czion sustraikavo 700 kalnakasių reikalaudami pakėlimo algos nuo 44 ant 60 ct. už toną. — Lygiai sustraikavo 200 kalnakasių Tyler kasyklose, reika-

laudami lygaus pakėlimo algų.
New York. Apielinkė jė: Brooklyne, Jersey City, Hoboken ir Yonkers tapo uždaryti cukriaus pabirkai ant nepaskirto laiko, kur neteko darbo į 20,000 darbininkų.

W o o s t e r, O h i o. Daildyzių straikas pasibaigė su izslaimėjimu pakėlimo algos ir numazinimo valandos darbo.

W i l k e s - B a r r e, P a. 600 daildyzių sustraikavo reikalaudami pakėlimo algos nuo \$2,25 ant \$3,00 ant dienos.

Y o r k, P a. 800 italų, dirbančių prie gelezinkelio, sustraikavo reikalaudami 9 val. dienos darbo ir \$1,50 dienos algos.

P h i l a., P a. Sustraikavus 1000 kirpikų, kurie reikalauja 8 valandų darbo laiko ir \$18,00 algos per savaitę, neteko darbo 15,000 rubsiuvių.

M o n t r e a l, C a n a d a. 1,500 strytkarių darbininkų buvo sustraikavę, reikalaudami pakėlimo algos ir pripazinimo unijos. Kompanija apie tai nė girdėti nenorėjo. Straikieriams apleidus savo vietas, kompanija rinkosi skebus ir leido strytkarius. Straikieriai turėdami simpatiją izs šalies gyventojų, suteszkinio strytkarius ir pagavę skebus nezėdyjo. Teip atsitiko visose miesto dalyse. Kompanija matydama, kad jai padarys daug pragaiszties, pripazino uniją ir pakėlė algas ant 10%.

W a t e r b u r y, C o n n. Strytkarių darbininkų straikas tęsiasi tolyn. Gyventojams simpatizuoiant su straikieriais ir gelbstint juos, kompanijos izsigando ir pareikalavo nuo gubernatoriaus milicijos, kas labai suerzino gyventojus, kurie beldus 1000 kareivių, kurie neturėdami ką veikti, kėlė ermyderius ir erzino gyventojus. Užprotestavojus gyventojams prieš tokį gubernatoriaus pasielgimą, dalis kareivių tapo atszaukta. Szerifas pasisamdė

100 pagėlbininkų, kurie ant visų gatvių kampų laukia, kad ką pagautų izs straikierių pusės. Ugnagesiai prisitaisė czirszkynes, kad susirinkus žmonėms kur ant gatvės juos izsvaikytų apiejant su szaltu vandeniu. — Straikieriai gerai laikosi ir nesitaikys tol, iki kompanija neiszpildys jų reikalavimų.

R a h w a y, N. J. Per kunas įtrenkė į Uniform Steel Works, kur sudegė maszinų namas ir peczių. 200 darbininkų neteko darbo.

KOMISIJA straikierių taikos sūdo.

Pereitą savaitę komisija klausė liudininkų kalnakasių pusės. Juos pakvietė Darrow, idant darodyt, jog už stoką anglių buvo kalti ne darbininkai, bet kompanijos. Teipogi reikėjo izsaiszkint nekuriuos atsitikimus laike straiiko.

E. J. Corry, savininkas krautuvės Freeland'e liudyjo, kad krautuvėj Markle's kompanijos prekės ant 12½ buvo augsztesnės, nė kaip jo krautuvėje.

McLaughlin, reporteris Sha mokin'o laikraszczio liudyjo apie sumisizimus Shenandoah'e. Jis papasakojo apie pavielgimus kareivių. Dienoje užmuzimo Beddal'o szerifas su deputatais atėjo į Shenandoah'ą aresztavot žmones, renkanczius anglis. Jiems nusisekė sugautis senius. Du izs jų surakino į kruvą, trecziam rankas suriszo ir vedė tarp arklių ant Pennsilvanijos stacijos, kad gabent į Pottsville. Deputatų buvo apie 50. Jiems bevedant ant gatvės nieko ypatingo neatsitiko, tik žmonės nekurierekė „shame“ (gėda).

Gobino paliepimas szaut į žmones teip, kad užmuszt ant vietos izszaukė, pagal jo žodzius, visuotiną pasipiktinimą. Pasekme to paliepimo buvo nuszovimas seno kareivio Dur-

ham. Jis buvo kurezias ir nē galejo girdet, kaip jam kareivis paszaukė „stok“. Jis ējo savo keliu. Tada kareivis szovė ir padėjo ant vietos. Kareiviai dasileisdavo plėszimų ir nēpereidavo dienos, kad keletas jų nebut suaresztuota, vienok, Gobinas juos visada izsliuosuodavo nuo civiliszkos valdzios sūdo.

Keletas kalnakasių liudyjo, jog jie gauna labai mažai karų. Vieni gauna vidutina 3. kiti 4, tuomsyk, kada per dieną galima pripildyt iki 9. Jie niekad negirdėję, kad unijos but paskyrusios skaitlių karų, ir jie niekados neatsisakė pripildyt tiek karų, kiek jiems duoda. Ant to prezidentas Gray atsakė, jog pagal jo nuomonę kompanijos turi per daug darbininkų. Kur darbininkų yra 100,000, darbogi tik del 75,000 — ten tvarkos negalibut.

Hartlein, sekretorius unijos 9 distrikto liudyjo, kad jo distrikte 1,976 kalnakasiai negavo darbo.

Jenkins, vyresnysis (lieutenant-) anglies ir gelezies policijos Readingo kompanijos, užklaustas advokato Brumm'o, papasakojo, kad jis sėdėjo kalėjime už žmogžudystę, vagystę, plėszimą ir užpuolimą, ir kompanija gerai žinojo apie jo darbus; vienamegi atsitikime kompanija pati jį pagundė. Komisija stebėjosi — klausydama jo žodzių, o prez. Gray pasakė, kad jį nēr ką klausinėt, kadangi jis pats pripazino, jog yr neisztikimas.

J. Burke, kompanijos policijantas liudyjo, kad vienas policijantas Bailey perszovė kalnakasį Louis Vanessa. Szerifas suvertė bėdą ant straikierių ir dalykas tapo paslėptas.

Dr. Caplin, prof. Jefferson Mediszkos kolegijos parodė pavyzdzius plauczių; vienus normaliszkus ir ketverius kalnakasių; jų plaucziai buvo

juodi, kaip anglis. Prof. pasakė, kad žmonės su tokiais plaucziais labai palinkę prie visokių ligų.

Tuomi pasibaigė liudyjimai apie jų pusį. Szia sanvaite turi buti izsklausytas apgynimas apie jų pusį, kuriam paszvēta penkios dienos. Tada jau galima bus tikėtis ir izszarmės nuo taikos sūdo, ką pripazis kalnakasiams.

Iz Amerikos.

Klierikai sustraikavo.

Detroit'e yra lenkiszka seminarija, prirengianti mokintinius į augsztesnes mokyklas. Visi studentai ir klierikai sykiu ir gyvena seminarijos namuose po kunigų prieziura. Visi mokintiniai gavo labai prastą maistą ir negalėdami jokiu budu izsigelbėti nuo bado, sutarė vyriausybei rasztu pasiguosti, ant ko toji atsakė grąsinimu, jog visus maisztininkus izsvys izs seminarijos. Mokintiniai gavę tokį atsakymą, nieko nelaukė izszvazinėjo namon.

P r a d e d a s u s i p r a s t i.

Amerikoje kaip ir visur laikma už garbę prigulejimas prie milicijos izs liuosos valės. Pasirodė tai didziausia klaida ir dabar tverencziosi naujos darbininkiszkos organizacijos kaip ir senosios pertaiso ir įdeda į konstituciją skirsnių, užginantį sqnariams priguleti prie milicijos, kurie laike straikų ant paliepimo kapitalistų — gubernatoriaus eina ginti skebus, kurie darko visą reikalą. Taigi unijonistai buvo prieszingais kitos szakos darbo unijonistams per prigulėjimą prie milicijos, apginimą kompanijų ir skebų.

Amerikos

laikraszcziai.

Amerikoje viso izszaina 21, 305 laikraszczių, izs kurių yra: 15,104 sanvačtinių; 2,777 mėnesinių; 2,285 dieninių; du

kart mėnesinių 277; dvisauvaitinių 573; kvartalinių 159; dvimėnesinių 70; trisanvaitinių 55. Daugiausiai iszeina New Yorko valstijoje — 1,863; mažiausiai Alaskoj—8. Kanadoje 975.

Sulyginant su kitoms szalimis, tai Amerikoje yra daugiausiai laikraszečių ir teip: Sv. Valstijose ir Kanadoje 21,305; Vokietijoje 7,500; Anglijoj 9,500; Prancuzijoje 4,500; Japonijoje 2,000; Italijoje 1,500; Austrijoj 1,200; Azijoje, iszimant Japonija, 1,000; Ispanijoje 850; Maskolijoj 800; Australijoj 800; Graikijoj 600; Szveicarijose 450; Olandijoje 300; Belgijoj 300; kitų visokių 1,000.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Wilmerding, Pa. Visos tautos ar vieszpatystės savo apsakrumu, tai barbariszku višados vienamė ar kitame dalyke įgriebia ir skriaudžia už savę mažesnes tai silpnesnes, labiausiai nesusiprantancias tautas. Teip Maskolija nejutoms užgulė ant Lietuvos, ko nesuprato tuolaikiniai lietuviai pat pradzioje ir daleido įsikeroti į lietuvių nuomones, buk tai Dievas baudžia juos už nusidėjimus. Nebuvo žmogaus, kuris butų pakėlęs protestą prieš Maskolijos užmestus žabangus, kaip tai užgynimą lietuviszkos spaudos. Lietuva tuomi laiku neturėjo nė vieno sargo, kuris butų prasergėjęs lietuvius nuo busimo pavojaus. Maskolija Lietuvoj rado visokią dirvą sėjimui savo nedorybių, be mažiauio pasiprieszinimo, nėgi isz tikėjimiszkos pusės, nekaltant apie tautiszką. Gal kas ir randojo dvasėje, bet neiszdrįso to raudojimo iszreikszi vieszai, nes buvo įgandyti kartuvėms ir isztremimu už leukų prasikaltimus. Taigi Lietuva nukentėjo už svetimus nusidėjimus ir kenczia, ir pabaiga tų kan-

czijų dar nematoma.

Bet ar reikia mums kentėti? Ne! Tik stverkimės už ginklo, o savo tėvynę iszgelbėsime nuo visokių prispaudimų. Bet nemislykite, broliai, kad stvertis už szaudyklės ar kardo, už kanuolių. Ne. Musų ginklu turbuti apszvieta, mokslas, susipratimas, prieš ką nėra pajiegos, kuri pergalėti. Visos tautos, kurios tik pasikėlė isz letargo, apszvietė, tos sziaudien geresnėse sanlygose gyvena, negu lietuviai. Arziausiai mums pažįstami latviai, nors po tokia pat priespauda gyvena, bet toli geresnėse sanlygose, nes yra apszvietę. Tarp lietuvių apszvietimas pradėjo keroti tik paskutiniame laike, sakysiu nuo 1883 metų, nuo kurio tai laiko apszreiszkė musų apszvietunija (inteligencija), kilusi isz ukiniukų luomos ir pradėjo darbutis ant lietuviszkos dirvos, idant pakelti savo brolius isz tamsybės, atvesti į susipratimą. Pasekmė jų darbo yra milžiniszka, vaisiai gausingi, jų sėtas grudas visur prigijo ir sziaudien jau ne pavieniai dirba ant tos dirvos, bet szimtai, o seka paskui juos tukstancziai, klauso jų rodų, partarmių, naudojasi isz jų patiektų knygų, laikraszečių.

Nuo pirmutinių iki paskutinių laikų tie musų szvietėjai, žibintuvai, kurie apszvietė musų protus, pirmiausiai nukentėjo, pirmiausiai turėjo apeleisti savo tėvynę, brolius, kurių labo dėl apsiėmė darbutis. Tokiais yra Dr. J. Basanaviczius ir Dr. J. Szliupas, o paskui juos daugybės kitų, kurie nenorėdami kęsti žiaurių persekiojimų iszkeliavo į užrubežius, kitaisgi tapo pripildyti kalėjimai ir Siberija.

Jeigu dėl musų labo tie apszvietunai teip darbuojasi, tai mus pareiga yra juos neapleisti ir už suteiktą szviesą, susipratimą, bent isz dalies atsimo-kėti. Mes turime suszelpiti

musų kankintinius — isztremintinius į Siberija, ir lygiai szelpiti studentus, kurie lanko augsztesnius mokslus paczioje Maskolijoj, ypatingai užrubežiuose. Jug visas musų susipratimas, apsziszvietimas, paeina nuo mokintų musų tautiečių, kurie mums paraszė, tai nuo svetimtauczių pasavino, daugelį visokių knygų, isz kurių mes naudojames. Taigi norėdami įgyti dar daugiaus moksliszku knygų, dar labiaus apsziszvesti, nesigailėkime aukų suszelpimui kankintinių, idant jie nenupultų ant dvasės ir sugrįžę darbutosi toliaus budindami ir auklėdami lietuvių protą. Studentai Lietuvoje ar užrubežiuose budami suszelpiti neužimirs musų, bet sugrąžins tą paskolę su palukais paszelpai kitų studentų, o už musų gerą szirdį paraszys mums moksliszku knygų ar tai straipsnių, isz kurių apturėsime dvasiszką naują. Sziaudien tik tie skaitosi mokintais ir apszvietais, kurie turi isz savo tarpo kuomi daugiausiai mokintų žmonių, o tokių neatbutinai ir mums reikia.

Dėlto, jeigu norime buti lietuvišais, tai jeis busime tiktai pakildami moksliszkai; jeigu pergalėti prieszus, tai ginklu musų turi buti vien mokslas; jeigu turėti savo tėvynę liuosą nuo visokių panczių, tai ir tik su mokslo pagelba galime ją iszliuosuoti.

Kitos tautos aukauja didelės aukas ant mokslaeivių, tai turi sutvėrę tam tikras draugystes, szelpiancijas neturczius studentus. Pas mus to viso nėra, vos pradeda atsirasti, ir ant nelaimės tokios musų draugystės, kaip T. M. D. ir „Auszra“, net per mažą turi pasisekimą. Dėlto visi, broliai ir sesers, be skirtumo aukaukime ant virsz minėtų reikalų, niekur nepraleiskime progos kur centą galėtumėm gauti, o tokiu budu bent isz

dalies taps aprūpintais bent svarbiausi musų visų bendri reikalai. Jeigu mes toje pakraipoje dirbsime, tai musų darbas neliks be vaisiaus. Mes vilmerdingiečiai tame nepasilikime užpakalyje kitų. Sztai paskiausiam laike, tuli ir antrusyk jau, sudėjome \$1,90 ct. paszelpai kankintinių. Toliaus vėl sudėsim ir studentų paszelpai. Gražų tame paveikslą padavė Pittstono lietuviai ir kitų vietų, kurie nepatingejo rinkti aukas, kaip ir aukauti.

A. J. Strazdelis.

Bridgeport, Conn. Apiszio miest lietuvius nieko naudingo nebuvo girdėti iki paskutinio laiko. Vienog ir mes subrusdom. Pasario 1 d. tapo inkunytas Lietuviszkas Nepriegulmingas Kliubas (Lithuanian Independent Club), kurio mieriu yra veikimas politikoje ir apszvietoje. Kliube bus visi rimti laikraszečiai ir knygos, kuriuos galės skaityti dovanai visi šanariai. Kliubo komitetas tapo iszriuktas isz sekanczių ypatų:

A. Nanartonis, prezidentu

P. Petraitis, vice-prez.

K. Zaleskis, sekretorium

T. Padalckis, kasierium

A. Vorinikaitis, knygiom.

Bridgeport'o lietuviams dabar geriausia progą prisiraszti prie kliubo kuomi skaitlingiausiai, kaip dėl politikos reikalų, teip ir savitarpinio susivienyimo. Nes kur vienybė, tę stiprybė ir pergalė.

Bridgeport'o lietuviai kitokių biznių nevaro, apart karcziazų. Tris kareziamos yra pavienių lietuvių, o ketvirta kompanijos, kurioje vadovais yra L. Alyta ir jo pagelbininkas p. Brustaitis. Visi biznių padaro gana gerą, nes svietas pusėtinai geria.

A. Vorinikaitis.

So. Monchester, Conn. Musų miestelio S. L. A. 62

kuopa pamažu auga; ant praėjusio susirinkimo prisiraszė 3 nauji sąnariai. Tolesniame laike mūsų kuopos sąnarių skaitlius pasididius, nes lietuvių yra nemažai. Darbuojamės ir apie sutvėrimą kuopos Tėvynės Mylėtojų Draugystės. Juzė Matulevyčiūtė.

McKees Rocks, Pa. Lietuvių czionai yra 74 šeimynos ir apie trisysiek tiek pavienių. Tuli yra labai sulenkėję ir net lietuviszkai, kaip sakosi, nesuprantą. Yra viena pagalbinė draugystė. Pirmiaus czion buvo ir S. L. A. kuopa, bet nuo 16 seimo paio. Pabai goje praėjusių metų lietuvių subruzdzo statyti bažnycią. Apie tautiszkus reikalus nieks nesirupina, nė, rodosi, kas supranta. Jie mislyja, kad pasistatys bažnycią, tai bus didžiausiu tautiszku darbu.

Keleivis.

Brockton, Mass. Niekam nevertas paprotys tarp lietuvių gerintis bosams. Vienoje dirbtuvėje, kur lietuvių uždirba nuo 75 iki \$1,50 ant dienos, sudėjo lietuvių po dorelį ir nupirko bosui už \$10,00 ziedą ir už \$3,00 lietsargį. Kitose dirbtuvėse darbininkai uždirba nuo \$1,50 iki \$3,00, bet jokių davanų bosams neperka.

Susitvėrus politiszkai draugystei „Lietuvių Ukėsų Susivienijimas“ kilo didelis partijiszkumas. Siaurų pažvalgų žmone'ės pasakoja, kad toji draugystė sugriausianti tikėjimą ir delto nuo jos reikia szaljtis. Draugystė pasirupins ateitėje, kad isz miesto iki lietuviszkos bažnyczios taptų iszgrįsta gatvė.

Baudziauninkas.

Philadelphia, Pa. Pirm trijų mėnesių Vladui Palijanskiui szuo įkando į ranką. Opa užgijo ir rodėsi viskas bus gerai. Bet sukakus lygiai 3 mė-

nesiams ranka iszputo ir apie 4 val. naktyje ligonis pradėjo blaszkytis, klejoti. Po pietų apie 4 val. atėmė kalbą. Paszauktas daktaras nesuprato ligos ir davė vaistu nuo szalcio. Antra dieną tapo pakviestas Dr. Szliupas, kuris ligą pažino ir su Dr. anglu pasirodavojęs ligonį nusiuntė į ligonbutį. Sausio 27 d. pusiau asztunta val. isz ryto Palijanskis pasimirė, turėdamas vos 37 metus amžiaus. Velionis prigulėjo prie S. Antano ir S. Kazimiero draugyszių. Laidotuvės buvo 31 sausio.

Tokiuose atsitikimuose, kur szuo įkanda, reikia gydytis laiku ir opą iszczystyti kuomigreicziausiai iszdeginant, kad nuodai neįigriebtų į kraują. Tas szuo, kuris įkando velioniiui, turėjo buti pasiutęs, nes velionis buvo apimtas klajum. Įkandimas ir sveiko szuns yra pavojinga. Philadelphietis.

Torrington, Conn. Draugystė D. L. K. Algirdo ant metinio surinkimo nutarė parengti prakalbos ir deklemacijas. Kaipo kalbėtojas tapo užkviestas kn. Dilionis ir 4 lietuvaits isz Waterbury'o.

Subatoje, 24 sausio, vakare susirinko apstus burelis lietuvių į operos salę. Atidarius susirinkimą, Magdė Danisevyčiūtė ir Petronė Pricevyčiūtė su pijano pritarimu padainavo „Sudiev kvietkele braungiausia“, o Marė Bendoraicziūtė deklemavojo „Drangai ir prieteliai“, o paskui visos keturios padainavo „Tu Lietuva, tu Danguva“. Padainavus, Magdė Bendoraicziūtė deklemavojo „Baudziaiva“. Kn. Dilionis kalbėjo apie pusantro valandos apie Lietuvos praitę, priezastis jos nupuolimo ir budą, kaip atgaivinti Lietuvos tautą. Nurodė vargus mūsų tautiszkų kankintinių, kurie už platinimą apszvietos tarpe savo brolių pateko į kalinius ir tapo iszvaryti į gilumas

Maskolijos, kurius mums, laivoje szalyje gyvenantiems, reikia neatbutinai suszelpti. Pats kn. D. perėjo per susirinkusius ir surinko \$2,80 ct. kankintiems (kas tapo nusiusta p. A. Olszewskiui). Ant gavo rodyjo vengti vaidų ir asabiszkai vieni antrų nepersekioti už persitikrinimus. Ragino prisiraszti prie S. L. A. dėl medegiszkos ir tautiszkos naudos. Pabaigus prakalbą tapo padainuota „Lietuva mano mielusia“. M. Danisevyčiūtė deklemavojo „Jau slaviszkos szalys isz miego pakilo“. Ant galo padainavo „Kur banguoja nemunėlis“. — Torringtone toks vakaras atsibuvo pirmu sykiu. Susirinkusieji buvo užganėdinti ir dekavojo aktoriams plodami delnais.

T. Vasiliauckas.

New York City. Brooklynu lietuviszkos parapijos klebonas, kn. Varnagiris, yra labai uolus, kartais net per uolus. Pas jį be užsakų, be poterių ant szliubo nė neik. Nė kumų neparapijonų, nepriima, jeigu tokiems pasitaiko atneszt pakrikszyt parapijonų kudikį. Vienog tokioms stokoms yra ir vaistas — mamonas. Nuseszus ant užsakų tuoj klausia ar jaunikis priguli prie parapijos. Jeigu ne, tai toks „esigalvijū“. Bet buvo sziteip:

Tulas „John Shaeffer“ 19 metų vaikas, neprigulintis turbut prie jokios parapijos ir ne lietuvis, nuėjo pas kn. Varnagirį su mano podukra Aniele Maksvicziūtė, kuris už \$15 juodviem davė szliubą subatoje 10 d. sausio, visai be užsakų, be žinios tėvų. Man rodosi, kad toks kunigo pasielgimas nė a pagirtinu. Reikėjo iszsziklausti ir apie tėvus, pamokinti jaunavedzius, nepilnų metų, kad pasiszknekėtų su tėvais, o be abejonės, motina ir asz, patėvis, nebutumėm buvę prieszingi tokiam vaikų veikimui. Dabar kn. Varna-

giris turbut ant kerszto už parapijos reikalus man atsimo-kėjo ir slaptai mano dukterį suziedojo su nepažįstamu žentū. Jeigu kun. V. butų pasielgęs, kaip su visais neparapijonais „galvijais“, tai teip nebutų nusitikę. (N. Y. valstijoje yra laisvas apszvedimas. Pennsylvanijoje jokis kun. negal duoti szliubo be „License“ isz court'o, ko nepilnamecziai negauna be daleidimo tėvų ar apiekunų. Red.)

A. Lesniauskas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Kadagi T. M. D. centraliszkas kasierius po du kart jau atsisakė nuo kasierystės, todėl nieko neiszpuola daryti, kaip tik kuopoms tuojaus kitą kasierių iszszirinkti. Todėl netrukdant laiko, meldžiame visas kuopas persistatyti sav naują kasierių, kuris isztikiimai mūsų organizacijai patarnauti. Prie pragos noriu patarti visoms T. M. D. kuopoms, o ypatingai jų virszininkams ir organizatoriems, kad kiek iszgalint pasidarbuotų padauginime skaitliaus sąnarių. Pasidauginus sąnariams bus galima daugiaus ką nuveikti dėl draugystės, o ypatingai dėl savo brolių tėvynėj vargą kencziauczių ir tamsybėje prislegty. T. M. D., pasidėkavojant visiems sąnariams, nemažą darbą jau atliko, bet reikia lukėti, jog su laiku, sąnariams daugiaus pasidarbuojant dar daugiaus galės atlikti. Draugystė suteikdama tiek daug iszleisty savo knygų dovanai dėl tėvynės beturczių, suteikė didelę viltį mūsų broliams, kurie beskaitydami tais knygas įgyja apszvietimą, drąsą ir pastoja tvirtais tėvynainiais.

Mums gi, amerikiecziams lietuviams, kurie turime karsztytą jausmą dėl prispaustos tėvynės, yra visai menkas daig-

tas užsimokėti 60 ct. ant metų, o jei mus daugelis prigulės prie T. M. D., tai tada suvie nytoms pajiegoms nesunku bus atlikti visus tautos naudingus darbus.

Broliai ir sesers, riszkimės prie teip prakilnios ir su augsztais mieriais T. M. D., o su tuom pagelbėsim savo broliams įgyti apsiszvietimą.

Prezidentas *Jonas Tarcila*.

Kasos stovis.

Įplaukimai:
Pagal „Vienybės“ num. 3 nuo gruodžio mėnesio 1902 likosi \$250,52

Plymouth, Pa. kuopa	12,60
Forest City, Pa. kuopa	6,00
S. J. Pruselaitis, Bluefield, W. Va.	60
New Yorko kuopa	4,50
Shenandoah, Pa. kuopa	7,55
Westville, Ill. kuopa	7,50
A. Olszevskis, Chicago, Ill.	2 00

Sykiu \$291,27
Laiszkams markės 12

Lieka viso \$291,15

Mokslaeivių fondas.

Sulygsziol buvo	29,10
J. Banis, MtCarmel, Pa.	25
Waterburio lietuviai	7,86

Viso \$37,21

Viskas sykiu \$328,36

A. Olszevskis.

Atskaita T. M. D. knyginkės, 1902 metams.

Skaitlius knygų	Išrašinėta ir parduota		Likot
	Įrimta	Išrašinėta ir parduota	
1 Keistutis	589	18	571
2 Orleano Mergelė	407	2	405
3 Lenkai ir Lietuviai	488	17	471
4 Gr. Kyburgo kelionė	905	13	892
5 Vanduo ant žemės	1504	16	1488
6 Baudžiava Lietuvoje	1369	33	1336
7 Geologija	1216	33	1183
8 Kaip sutaisytas žmogaus kunas	1505	129	1376
Kuomi žmonės gyvena	117	10	107
Pajauta	52	—	52
Paryžiaus Liet. Parodos Albumas	1	—	1
Ryksztės	1	—	1
Seno kareivio pasakojimas	1	—	1
Dėdė atvažiuo	1	—	1
Sykiu	8156	271	7885

Išleidimai:

Užmokėta už priimtas knygas	\$9,46
Už išsiuntinėjimą sąnariams	\$3,43

Viso \$12,89

Įplaukimai:

Parduota perkupcziams su 50%:

10 Kaip sutaisytas žmogaus kunas	1,50
10 Kuomi žmonės gyvena	75
5 Vanduo ant žemės	25
5 Baudžiava Lietuvoje	37
5 Geologija	75
6 Lenkai ir Lietuviai	58
6 Gr. Kyburgo kelionė	45

Nuo kasieriaus gauta 11,03

Viso \$15,68

Nutraukiant \$12,89

Lieka \$2,79

Johanna Želviene.

Kelione in Viatką.

Isz atminimų isztreminio.

Ant galo po ilgai nelaisvei kalėjime atėjo laikas isztremimo. Parėjo nusprendimas, pavirtintas paties caro, pagal kurį mus 7 isztremia į Viatkos guberniją ant trejų metų. Nors isztremime, nevisai laisvas bet vis jau duryš nebus uždarytos ir dieną ir naktį. Žmogus galėsi ir eiti kur nori, ir veikt ką nori. Net sunku sav perstatyti, kaip tas turi būti smagu. Net dyvinai iszrodė, kaip pamislinai, kad nieks nesaugos pas duris. Jau apgarsino nusprendimą, bet ant liuosybės dar neleidžia. Su tuom mat nėra ką skubintis. Gali dar palaukt, kad jau tiek laukė. Dar turi ateit popieros isz departamento policijos, o ten daug yra visokių popierių ir visos jos nesiskundžia, tyli, užtaigi sulaukt iszsiluosavimo galima tikėtis tiktai po mėnesiui lajko. Na tegul praeis ir mėnuo, tai ir dar nieko. Kantrybės buvom pilni. Ant liuosybės perdaug nesiveržėm. Iszsedėt dar mėnesį, iszrodė mums visai mažu daiktu. Reikėjo laukti ir pusantro mėnesio, ir dar tikėjome palukėt, kaip vieną dieną įėjo sargas ir apreiszkė, kad butume prisirengę keliaut isz kalėjimo į policiją. Aa! Tik nors syki. Turtų nedaug turėjom. Prisiruozimui reikėjo isz viso 15 minutų. Ant galo iszėjom už vartų. Įspudžio aparasyti negalima. Iszrodė, lyg žmogus tik ką užgimęs ant svieto ar papnolęs visai į naują pasaulę. Viskas iszrodė niekad nematytu. Medžiui, tvoros, namai — viskas turėjo savo neiszpasakytą grožybę, akys nespėjo žiurėt, smegenys nespėjo priimt įspudžių. visur aplinkui grožybė nežemiszkos, kiekviena patikta mergina iszrodė skaiti kaip radasta, kiekvieną žmogų rodos prispaus tum prie szirdies. Net tie ginkluoti sargai, su kardais ir re-

volveriais prie szono, iszrodė prieteliais. Kalėjimo murai neiszrodė tokiais baisiais, kaip pirma. Tai buvo szventė liuosybė. Kas ją syki pergyveno, niekad neužmirsz. Ir kaip reik branginti liuosybę, žinos tik tas, kuris jos buvo netekęs ir vėl atgavo.

Bet mes nebuvom dar ant liuosybės. Vedė mus ginkluoti sargai į policiją, kur mums iszdavė popieras — pakelevingas — dėl kelionės į Viatką. Ant tų popierių buvo parasyta, jog mes turim važiuot niekur nesusstodami, o atsitikime kokiam turime tuojaus pasirodyt policijai. Atvažiuo į vietą, teipgi pirmucziausiai privalom pasirodyti policijai, kuri turi but mus pirmutinė ir paskutinė stacija. Jeigu to neiszpildytume, tokiamė atvejyje, kaip pasakytą popieroje — mus aresztuotų ir po transportu nuvartų į pažadėtą vietą.

Pavieszėję namieje, pasimate ir pasisznekęję su tėvais, pažįstamais, kaimynais, mes, keturtes keliavome į tolymą Viatką.

Iki Vilniui akys džiaugėsi Lietuvos matymais. Visur lietuviszki namai, lietuviszki parėdai, lietuviszka kalba. Vilniuje sustojom, pernakojojom, apžvalgėm miestą, aplankėm akyvesnes vietas, užlipom ant Gedemino pylies, pavaikszciojom po bažnycijas ir keliavom toliaus.

Nuo Vilniaus matymas visur vienodas, rustus ir alsinantis. Nėra jokio yvairumo. Girios, balos, tyrai iki Minskui, paskui vėl girios, balos, tyrai iki Maskvai, iszimant miestelius, kurių keletas pasitaiko pakeliui. Apie Smolenską patyrėm kasžin kokį gyvumą, nerviszkumą tarpe keleivių. Visi kalbėjo apie studentus, sumiszimus, aresztus, isztremimus. Manę irgi tuojaus užsznekino viens senis, turbut dėlto, kad dėvėjau dar studentiszka kepturę. Pravadė to senio lie-

turiszka — Bielskis. Jis buvo bene koks dvarponis baltrusiskas. Jo du sunus buvo Maskvos universitete ir abudu policija iszgujo isz Maskvos uz dalyvavimą studentų sueigoj. Jie tapo parvaryti namon po zandarų apieka. Senis guodėsi ant pasielgimo policijos su vienu sunum, kuris per tris sanvaites sirgo, niekur nėjo isz kamaro, paskutinę sanvaitę jis gulejo lovoj ir visgi policija jį iszbugdė isz Maskvos. Antras dalykas — jam labai rupėjo, kad jo vaikus gal nepriimt atgal į universitetą ir kur jie tada dings! Žmogelis teip buvo nuliudęs, teip atvirai iszreiskė savo szirdies skausmą, jog manyje rado pilną prijautimą. Az kiek galėdamas raminau žmogų, sakdamas, jog kaltė jo vaikų yra menka, jei juodu parvarė namon, radenyj, tai juos butinai priims atgal į universitetą ir kad baimintis nėra ko. Senis susiramino ir užklausė manęs, ko asz važiuoju į Maskvą? Pasakiau jam, kad ne į Maskvą važiuoju, bet į Siberiją, kur manę iszsiunczia valdžia. Senis tik galva liudnai palingavo.

— Ai vaikai, vaikai, kiek szirdies skausmo turi atjausti tėvai už jus kaltes.

Asz jam atsakiau, jog kas lytisi tėvų szirdies skausmo, tas teisybė, bet kas link kaltės — tai yra klauyimas: ar tėvai kenčia už vaikų kaltes ar vaikai už tėvų? Man rodos, jog greicziaus vaikai kenčia už tėvų kaltes, kadangi mes dar nespėjom teip daug prasikalti, o jau atradom sanlygas, kuriose gyvent troszku.

Senis nieko neatsakė, tik už imtas savo mislimis galva lingavo. Turbut mano darodymai jį nepertikrino.

Atvažiuom į Maskvą. Czion buvau gyvenęs jau pirmias, kur buvo viena isz smagiausių valandų mano gyvenime. Bet dabar buvo labai liudna atlankyti seną vietą. Visur permainos, kur tik paziuri; gatvės iszrodo kiteip, kitos suvis užmirsztos, pszjntamų nėra, viskas svetima, rodos netas mies-

tas. Pabuvę keles valandas Maskvoj iki iszėjimui trukio į Kazanių, keliavom tolyn. Buvo pavasario sziltos dienos, lijo ir sniegas tirpo labai greitai. Visur upeliai murmėjo savo linksmą dainą. Vaziujant per tyrus Tambovo ir Simbirsko gubernijų, pamacziau neregetą vaizdelį. Lyguma, kiek akys užmato, užsemta vandeniu. Geležinkelis iszpiltas augsztai ir trukis bėga rodosi virszum vandens. Vaziuojant paskutiniam vagone, iszėjau ant užpakalinės platformos ir žiūrėjau į paliktą plotą. Kelias vingiavosi, kaip žaltys, trukis barszkėjo ir sznypsztė, dumai ir garas vertėsi isz kamino, o aplinkui vilnys liuliuja, kaip ant marių. Paskendęs erdmėje pasaulės, užmirszaui apie savo likimą, jau cziausiai laszu vandens susiliejusiu su vandeniu marių.

Privažiavom Kazanių.

Sustojom ant paros pasilsėt ir apzvalgyti miestą. O Kazanius, reikia pasakyt, turi daug ypatybių. Senovėje jis buvo sostapilė totorių. Ir tas jo totoriszkumas užsiliko iki sziai dienai. Visur totoriszki veidai, totoriszkos bažnyczios su savo apvalainais boksztais, kyzanzcziais nei pabirkų kaminai. Krautuovės užverstos totorizkoms kepuraitėms, batais, pantapleis isz raudonos gelumbės, iszsiutais szvitvariu; viskas žeri, ž. ba ir priduođa Kazaniui spalvą aziatizsko miesto. Miestas gana didelis, tur 150,000 gyventojų, stovi netoli upės Volgos, bet szalyje nuo pramonės ir prekystės, kurios vieszpatauja pakraszcziais didesės Maskolijos upės. Per upę nėra tilto, atvažiuvus isz Maskvos, reikia keltis per Volgą pervazu ir dar porą valandų vaziuot geležinkeliu.

Nuo Kazanius reikėjo vaziuot su arkliais. Dėlei kelevių yra ten įtaisytos valdzios stacijos, ant kurių kiekvienam reikalaujanciam turi duoti arklius. Paėmėm dvi trejetas (troikas) ir vaziavom toliaus. Pakinkymas maskoliszkas yra visai ypatingas. Į jienus kin-

kosi drutas, greitas arklys, o isz szalių prisikabina kitu du. Vidurinis bėga riszcia, ir stacziai, o krasztutinei visados žiuri į szalį ir eina skersai. Pažiūrėjus į tą trejetą, iszrodo, kad krasztutiniam labai nesmagu bėgti, vienok mūsų trejetas bėgo labai smarkiai, nežiurint ant to, jog kelias buvo teip blogas, kad blogesnis negalėjo but. Sniego ant kelio labai daug, duobių pilna, teip kad sunku iszvažiuot. Apart to dar trukdė kelionę tiltai. Vežėjas paprastai geriaus mėg sta pravaziuot szalia, o ne per tiltą. Privažiavom prie tilto; upelis patvinęs, vauduo vercziasi kuleis, o vežėjas, ilgai nemislydamas, suriko ant arklių: „ei galubcziki!“ (— karvelėliai), pasuko į szalį, spygte lė ir nespėji apszžiurėt, kaip jau maudaisi vandenij. Arkliai pasineria iki ausų ir visgi iszveža. Visur pervaziavom gerai. Tarpais pasitaikydamo, kad kokį viorstą, reikėjo vaziuot vandeniu. Vežėjas — totorius bėga szalia iki kelių vandenij ir turi spėt su arkliais. Pabėgęs, suduos rimbu arkliams, užszoka ant ožio, pasėdi minutą ir vėl bėga. Vežėjo sėdynė įtaisyta teip, kad jis ant jos gali sėdėt nukoręs kojas į szalį. Svarbiausias jo užduotė — užlaikyt lygiavarybėj szlajos, kad neparvirztų. Jis mėtosi nuo vienos pusės į kitą, žiurint kaip pakrypsta szlajos, arba nuszoka ir bėga su arkliais, o arkliai lekia kaip akis iszlegę, nepaisydami, ar suigais ar vanduo.

Gyventojai pakeliui daugiausiai vis totoriai, ir vežėjai teipgi tankiausiai vis totoriai. Vieno vežėjo klausinėjau, ar jis žino, kad senovėj czion bu ta jų karalystė, kad jie buvo stiprus, galingi, valdė visą Maskoliją. Mano klausymas matomai jam nepatiko. Ar asz užgavau jo jautrią vietą, ar jis palaikė manę už kokį szpiegą, tik jis man atsakė asztriai, jog jie (totoriai) tarnauja carui, ir daugiaus nieko nenor žinot. Oką tikejimas ir kalbaki tokia, tai tas nieko nereiszkia; garbi-

na Dievą kaip moka, ir tikrai tarnauja carui. Ir kiek sykių man tekdavo paskui iszsiszuekėt su totoriais, visados jie iszreikszdavo nekantrumą ir nenorėjimą kalbėt apie tautiszką savo padėjimą.

Kaimai iszsztiesę pagal kelią, teip, jog vaziuojasi beveik visą laiką tarp kaimų. Namai maži, nors langų gana daug, ant pamato iki langų priversta mėszlo, teip vadinama zavolunė, nuo szalczio. Tais metais rytinėj Maskolijoj javai uždėrėjo labai prastai, ir nukentėjo labiausiai totoriai. Jie ir szejp blogai gyvena, o badmetyj tiesiog mirszta kaip musės. Mums privažiavus prie vienos stacijos, pribėgo totorių isz kaimo praszyt puigų. Veidai iszblyszkę akys įdubę, žmonių tik oda ir kaulai. Veidas tur kaszin kokią baisią iszveizdą. Rodos tai ne žmonės gyvi, bet numirėliai, atėję isz ano svieto, gąsdint žmones. Žmogų apima iszgąstis, skubini bėgt isz tos vietos, kad atsikratyt nuo baisaus matymo.

Ant stacijos galima pasilsėt, atsigert arbatos, ir pernaktvot, jei nori, o jei nenori, gali reikalaut arklius ir vaziuot toliaus, ir atsakyt netur tiesos. Kaslink mus, tai nelabai iszdrysom tokiaime laike vaziuot nakezia; nakvojom ant stacijų, szėrėm paraztus savo krauju, kol nedavaziavom iki pirmam miesteliui Viatkos gubernijos. Czia mes nusprendėm praszyti gubernatoriaus, kad pavelytų palaukt geresnio kelio. Ant streijos mums pasakė, kad kaimynstėj gyvena studentai. Mums tuoj atėjo į galvą, jog tai turi buti studentai, isztremti isz universiteto ir atvaryti czion ant gyvenimo. Tuojaus nuėjom paziurėt tų studentų. Paskambinus atidarė duris mažo ngio žmogus su juoda ilga barzda iki juostai, ant peczyų karancziais plaukais, juodoms akimis, žibanczioms kaip žarijos. Pagal visą ką galima buvo pažint rytų žmogų.

Ko jums reikia! — užklausė.

Sakom, girdeję, jog czion

studentai gyvena, atėjom pasneket.

Gerai, praszom į vidų.

Studentų mes czion neradom, bet radom iszsiųstus. Viens buvo armėnas, aresztuotas už armėniską judėjimą, kiti maskoliai: viens mokintojas, antras prekėjas, treczias darbininkas. Kaip isztremtinus, jie mus priėmė labai szirdingai; papasakojo apie padėjimą isztremtų, davė rodą, kad praszytume gubernatoriaus daleidimo liktis ant vietos iki laivai pradės plaukioti upe Viatka.

Jų gyvenimas neiszrodė per daug smagių. Gyvena susitelkę į teip vadinamą kommuną, kad mažiaus kaszytuotų pragyvenimas. Kiekvienas turi savo kambarį ir dar visi vieną abeloną. Kambaryje suluzęs stalias, ketvertas kedzių — tai ir visi rakandai. Kiek man teko matyt kommunų iszsiųstų — tai visos iszrodė tvartais, pavertais į žmonių butą. Viens tuoj papasakojo, jog kalinyje geriaus jautėsi negu czia. Asz tik nusiszypsojau. Vėliaus vienog parsiejo ir tankiaus girdėtą patį nuo daugelio kitų, nors pats turiu pripažint, kad isztremime daug geriaus jau cziausi, negu kalėjime.

Pasikalbėję, mes sugrįžom ant stacijos, kur radom policijantą, atsiųstą vietinio virszininko — nuvest mus į policiją. Daug kartų stebėjau vikrumui maskolių policijos. Ir sziane žygyje negalėjau iszmanyti, kaip jie galėjo teip greit suvuost mūsų pribuvimą. Pasirodė, kad mėnesiu pries mus atvažiavimą, gubernatorius Kligenbergis, iszsiuntinėpō visiems isprauninkams popierą, garsinančią apie mus pribuvimą ir paliepė nurodyt mums paskirtas vietas.

Tas buvo negirdėtas atitikimas tarpe isztremtų. Tai buvo didelis mandagumas isz pusės gubernatoriaus. Visi turi keliaut per Viatką, o isz ten paskui į paskirtą vietą. Mums gi pats užbėgo už akių ir paskyrė vietas, kad iszsvengtū nereikalingos kelionės. Ar jis mums kaipo lietuviams prisi-

gerint norėjo už Krazių skerdynę ar prieszingai — nenorėjo mus matyt, vienok mums succzdėjo nereikalingas kelionės ir iszszakstavimus. Daleidimą apsisot teipogi gavome ir tokiu budu galėjome atsilsēt po ilgai kelionei. P. M.

Isz koleros metu.

(Tas ir pabaiga)

II.

* * *
Valseziuose policija teipgi ne miegojo. Pagal įstatymą virszininko buvo iszsiuntinėtos į valsezius knygutės apie kolera rasytos lietuviszkai, bet maskoliszkomis literomis. Vaitai noroms nenoroms turėjo pasiulyt tas knygutės žmonėms. Ant susirinkimo Gobartų valseziaus vaitas Bukagalvis teip atsiliepė į žmones.

— Sztai jums, vyrai, ciesaorius atsiuntė dovaną, gražus skaitymėliai ir pamokslai apie tai, kaip apsisaugoti nuo koleros. Jus gaunate jas dykai, nes ciesaorius rupinasi apie jus gerą.

Žmonės pamatę, kad tos knygos maskoliszkos, visi padėjo jas atgal ant stalo.

— Na kodėl, vyrai, neimatų knygu? valdzia gal užpykt už jus pasiprieszinimą ir paniekinimą ciesaoriaus dovanos, — pasakė vaitas.

Bene mes praszėme tos dovanos! Jeigu jau ciesaorius negal mums duot geresnės dovanos, tai tokios dovanos mums nereik, duoda kaip ant juoko tokias knygas, kurių mes negalime perskaityt, — atsiliepė vienas isz susirinkusių.

— Besiskirstant drąsesniejie isz valczionių juokėsi ir tyčiojosi isz ciesaoriaus dovanos.

Teip buvo visuose valcziuose ir retai kas paėmė knygelę namon pažiūrēt ir vaikams pasibovyti. Žemskiai tuo žinoma, davė apie tai žinią savo virszininkui.

Bet to ant susirinkimų buvo apgarsinta teipgi, kad kolera mėgsta purvą ir smarvę, kad reikia užlaikyt savo kiemus ir grinczias szvariai, isz tvartų vežt mėszlą tiesiok į lauką, ne valgyt žalių daigtų, gert atvi-

rintą vandenį ir tt.

Neužilgo po susirinkimų žemskiai pradėjo daryt revizijas. Tankiausiai darė be szal-tytyszių ir dagi be liudininkų.

Bartkų valseziuje, kur ukininkai pylė žemskiams pylą, revizijos pasibaigė gana gražiai, tik ukininkai gavo nuo žemskių bart už neszvarumą.

— Kodėl pas tavę teip neszvaru? kodėl mėszlas neiszveztas? Ar tu nežinai kad mes tavę galime nubausti ant 25 rublių? — Teip kalbėjo Bartkų valseziaus starsza į Barzdų Nuograuzą.

— Kad p. starsza, negali prie gyvenimo apseit be gyvulių, o tie prinesza purvų ir padaro mėszlą, o mėszlyno nēr kur dēt, nes dar ne mėszlavezis — teisinasi ukininkas.

— Na, mes žinom, teisintis tai jus vis mokate. Asz suraszysiu ant jus protokolą, tai užmokėsite sztriuopą. O jeigu greit mėszlą ne iszveszi, tai pasandysiu kitus ant tavo kaszty, kad mėszlą iszvezty.

Į tą tarpą ateina szejmininkė su plėczka degtinės užkandziu, ir ima praszty:

— Ką czia ponuli mums pyktis, nė jau jus sztriuopokit mums, nė ką.

Iszsimetęs kokius 5—6 stiklelius baltakės, starsza atsileidzia, praszvinta jo rustus veidas ir ima jis pasakot apie savo malones.

— Vargą mes turime su jums. Ir sluzbą galime nustoti per jus.

— Tai ką dabar darysi, — ramina žemskį szejmininkas — už tai ir mes jus neužmirsztame: jau nuo pernai pylą pilame.

— Tai kas jums tas gorczius rugių, jus turētumēt duot kokius penkis. Ana kiti žada man padidint pylą, turētum ir tu pridēt, matai dabar dovanuojau tav kokius 25 rublius.

— Ak, rasime ponuli! Na praszome drutintis, gerkit ir užkaskit.

Bet ne visur teptikosi, kaip Bartkų valseziuje. Žasinių valseziuje, kur ukinikai nedavė žemskiams pylas, buvo suraszta daug protokolų ir retai

kas pasiprieszino žemskiams. Tik Berzinių Onusa pasiprieszino žemskiams, kada tie užklupo ant jo už neszvarumą ir mėszlynus, jis jiems asztriai atkirto.

— Tai czia didelio daigto! Mėszlyno nematė! Ak pats smarvės pilni ir be mėszlyno ne apsieinate. Asz jus apskusiu, kad vaikszciojate be szal-tytyszių ir be liudininkų ir tik bereikalingai trukdote žmones nuo darbo.

— Mes pats liudininkai — atkirto starsza, — mes sluzbą pildom, ir pamatysim kas ką pabaugis!

Žemskiams buvo nesmagu, jie pradėjo rasyt protokolą, bet isz jų vienval juokėsi ir tyčiojosi szejmininkas ir dēlot starsza turėjo pamest raszės, tik užsiraszė pravardę szejmininko ir jo nusikaltimą. Isz eidami žemskiai dar girdėjo žodzius szejmininko.

— Girdejt sykj. Jie privers mus mėszlymus isznaikyt. Jie uždraus gyvuliams daryt mėszlą! Asz jiems szluotą kitąsyk paimsiu!

Žemskiai sugrįžo namon suraszę daug protokolų. Baimingesniejie ir tamsesniejie ukininkai meldė žemskių dovanoti ir neszė jiems aukas: kas parsziuką, kas karką, kas antį, kas visztą. Tokiu budu pasisekdavo iszpraszyti nuo žemskių atleidimo kalczių. Kas nėjo iszpirkt protokolų, tas turėjo eit į sudą. Kiti bijodami didelės baudos, net samdė melagingus liudininkus. Bet žemskiams sudas daugiau tikejo, ne kaip žmonėms, ir daugumui buvo apsudyta mokēt baudą, kam po 50 kapeikų, o kam po 1 rublj. Tik keli ukininkai iszsisuko, o tarp jų ir Berzinių Onusa. Onusa iszguldė sude visą teisybę, kad žemskiai eina per kaimą reikaludami pylas, kad raszo tik ant tų protokolus, ką jiems uesigerama, kad daro revizijas be liudininkų ir iszmislinėja ant žmonių visokius nusikaltimus ir tt.

Jis apskundė žemskius ir priesz patį jų virszininką. Už tai žemskiai jo nekentė, bet bijojo.

Isz visur.

Glasgove, Skotijoje, laivų statytojams nori numazinti algas. Jeigus tas įvyks, tai sustraikuos per 30,000 darbininkų.

Londone sudas nusudyjo ant mirties oficierą Linch, kuris Transvaaliuje su burais prieš Angliją kovojo. Karalius mirtį apmainė ant sunkių darbų kalėjimo iki smert. Tai mielaszirdystė!

Ispanijoje, Aragon upė išsiliejo iš savo vagos ir užliejo miestelį Caparros, kur apart kitų didelių iszkadų prigėrė 50 žmonių.

Poznaniuje nusizudė gubernatorius, kuris susivaidijo su ukininkais ir dvarionimis. Per keizerio gimimo dieną, 27 sausio, gubernatorius užėmė pirmystę puotoje, kada ukininkai su dvarionimis pradėjo ant jo rekti ir reikalavo pasitraukimo nuo vietos. Gubernatorius nesitraukė, tiktai po puotai nusizudė. Gubernatorius buvo didelis lenkų edikas ir už jo nusizudymą bus kaltinami lenkai.

New York'o Pinkerton detektyvai sugavo net Rio de Janeiro, Brazilijoje, F. Beker'į, isz Lancaster, Pa., kuris ten nuvyko apvogęs savo firmą ant \$18,000 vertės deimantų ir aukšinių daiktų.

Mieste Fera, Vokietijoje, sustraiškavo visi daktarai dėl atitraukimo metinės algos nuo pagalbos draugysčių, kurios nutarė mokėti už kiekvieną ligonį skyrium o ne ant metų.

Peszte, Vengrijoje, numirė isz bado szyksztuolis Johann S-henberg, kuris turėjo 30 namų, keletą tukstanczių murgų žemės ir \$5,000,000 pinigais.

Kainas.

Misterija
Byron'o parašyta;
vertė Dr. V. Kudirka.

(Tąsa.)

Aktas antras.

SCENA I.

DAUSOS.

Kainas ir Liucipierius.

Kainas.

Lekiu aš oru — nekrintu. Vienok
Baugu — kad tik nekrisčiau.

Liucipierius.

Tu tikėki

Tik man, o jau tave lengvai nešios
Padangėms oras — aš jo kunizaiškstis.

Kainas.

Bet, tau tikėdamas, ar kartais aš
Neprasizengsiu priešais savo Dievą?

Liucipierius.

Tikėk — nepulsi; abejosi — dingk!
Toks but prisakymas anejo Dievo,
Kurs pavadino demonu mane
Tarp angėlų; jie vardą tą apreiškė
Tiems sutvėrimpalaiškams, kur visai
Neištesėdami suprasti nieko,
Kas pereina tik jų prastus jausmus,
Prieš žodį lenkiasi, kursai užgauna
Ausis jų ir paniekinančiame
Prispaudime už gerą, ar už pikną
Jie ima tai, kas įsakyta jiems.
O man: tikėk, ar netikėk — matysi
Tuoju naujas pasaules ir po tos
Trumpos butybės tau nereiks nuo manęs
Už tavo abejojimą kentėt.

Ateis da laikas tas, kad žmogus vaikščios
Neskęsdamas paviršiumi vandens
Ir kitą šauks, tarydams: „Itikėki
Tu į mane ir eiki pas mane!“
Tuomet eis per vilnis ir pašauktasis.
Aš nesakau jug: į mane tikėk,
Kad išsigelbėtum tik. Lėkk su manim
Draugė per tas dausus begalines!
Parodysiu aš tau, ko tu nedrįsi
Užgint — istoriją jau buvusių,
Dar esančių ir busimų pasaulių.

Kainas.

Vis tiek, ar demonas, ar Dievas tu —
Sakyk, ar gi tenai mus žemė butų?

Liucipierius.

Tai nepažįsti dulkių, iš kurių
Sutvertas tavo tėvs?

Kainas.

Ar gal but? Ore

Ten sukasi toks mėlsvas skridinys.
Šaly mažesnis — ar tik ne mėnulius?

Ir tai mus rojus? Kur gi jo tvora?
Kur jo sargai?

Liucipierius.

Parodyk rojaus vietą!

Kainas.

Negalims daiktas! Jug mums lekiant teip,
Kaip saulės spinduliams, mažyn ji eina.
Ir juo labyn mums nyksta iš akių,
Ją žiedas apsupa tokio šviesumo,
Kaip apvaliausios žvaigždės, ką mačiau
Nuo rojaus pusės. Aš manau, mėnulis
Ir žemė susilies su žvaigždėmis,
Kurių aplink mus gema mirijadai.

Liucipierius.

O jei žinotum, kad pasaulės yr
Didesnės už jus žemę, užgyventos
Esybių augštesnių už jus ir daug
Skaitlingesnių už dulkes jūsų žemės,
Pasklidusių, lyg atomai, gyvų,
Paskirtų nelaimingoms but ir mirti —
Kaip tu tada manytum apie tai?

Kainas.

Didžiuočiausi, matydamas, kad mano
Mintis galėjo tai apimt, patirt.

Liucipierius.

O jeigu tavo ta mintis augštoji
Prijungta prie materijos nelaisvos
Ir, kildama prie augšto pažinimo,
Bus surišta žemiausiais reikalais,
Prastais, bauriais ir suteptais; ir jeigu
Geriausias tavo džiaugsmas net — saldus
Tik nusizeminims ir prigavimas,
Viliojantis duot gyvastį kitiems,
Teippat silpniems, mažiaus laimingiems.....

Kainas.

Dvas'a!

Aš apie mirtį tiek tiktai žinau,
Kad ji baisi. Anot tėvų mus žodžio,
Ji — raudulingi palaikai, kuriuos
Nuo jų gavau sykiu su gyvastimi.
Ir gyvastis — matau — nekas dalis.
Bet, jeigu teip, kaip tu sakai, tur buti —
Teisybę tavo žodžių paremia
Krutinėj mano pranašingas jausmas —
Tai velyk tuoj numirt! Nes gyvastį
Kam, duot idant tiktai per visą amžį
Kentėtų ir numirtų, tai vis tiek,
Ką platint mirių, didint žmogzudy-tę.

Liucipierius.

Tu visas jug numirti negali:
Viena dalis gyva tur pasilikti.

Kainas.

To nepasakė mano tėvui Tas,
Kurs ištrėmė iš rojaus, ant kaktos jo
Mirties padėjęs ženklą. Padaryk,
Kad toji mirtina dalis pražutų
Ir kad į angėlą pavirsčiau su kita
Dalim!

Liucipierius.

Aš angelas; ar tu norėtum
But toks, kaip aš?

Kainas.

Kas tu — aš nežinau.

Matau ikiol tiktai galybę tavo.
Parodai man tu tokius dalykus,
Kurių negal pasiekti galybė mano
Ir mano prigimimo pajiegos,
Bet vis gi menkesnius už mano norus
Ir mano lukesčius.

Liucipierius.

Kas per vieni,

Kurie teip žemina save puikybės,
Kad šliaužioja purvuos su kirmėnais?

Kainas.

Bet kas gi tu per viens, kuris didybės
Dvasias valdai, po savimi turi
Ir amžinybę, visą prigimimą —
O tik išrodai nusimines lyg?

Liucipierius.

Aš tai esmi, kuo rodauši. Tai klausiu
Taveš, ar tu tikrai nemirtinas
Norėtum buti?

Kainas.

Jug tu pasakei jau:

Ar noriu, ar nenoriu, tai turiu
Nemirtinas aš but. Iškolei šito
Aš nežinojau. Jeigu šiteip yr,
Tai duoki man pažinti nemirstę!

Liucipierius.

Nė su manimi nesimatęs dar,
O jau patyrei ją.

Kainas.

Kaip tai?

Liucipierius.

Kentėdams.

Kainas.

Tai ir kentėjimas nemirtinas?

Liucipierius.

Patirsime ir mes ir tavo sunus.
Dabar pasidairyk, ar ne puiku?

Kainas.

O etere gražus, nesuimamas!

Jus knibždančios galybės tų šviesų,
Daugyn vis augančių! Kas jus? Kas toji
Melsva begalinė dykuma,
Kurioj jus lekiate teip kaip — regėjau —
Į rojaus upę lapai įmesti?

Ar turite paženklinta jums kelią?

Ar teip tik su džiaugimu neapmąšintu,
Nuo amžinybės jau apkvailusios,
Jus verčiatės per tas neišmatuotas
Dausas — jau apie tą bemanant tik,
Dvasia nerimsta. Dieve! ar Dievai gal!
Ar kas jus esat! Koki gražus jus!

O koki gražus jūsų sutvėrimai,
Jeį neatsitikimas tai yra,

Arba kas kita! Duokit man numirti,
Kaip miršta atomai, jei jiems reik mirt,
Arba jus duokite pažinti save
Su jus galybe, išmintimi! Ne,
Aš neesmi nevertas — norint dulkę —
To visko, ką šią valandą matau.

O dvasia! duoki man dabar numirti,
Arba prie jų arčiau privesk!

Liucipierius.

Ar dar arčiau? Į žemę atsigrįžki!

Kainas.

O kur ji? Aš matau tiktai žvaigždžių
Daugybę.

Liucipierius.

Ten žiurek!

Kainas.

Aš nematau jos.

Liucipierius.

Štai spingso žemė.

Kainas.

Ar tenai?

Liucipierius.

Tenai.

Kainas.

Ar galims daiktus? Tai žolėse ant žemės
Tamsumoje net vabalai kur kas
Šviesias jau žiba, ne kaip tapat žemė,
Kur juos nešioja.

Liucipierius.

Tai matai: ir žemė

Ir vabalėliai turi šviesą sau.
Kaip rodos tau dalykas tas?

Kainas.

Kad jiejie

Yr gražus savo sferoj tik. Kad ta
Naktis, kuri gražumą jiems priduoja,
Ir ta žvaigždė, ir vabalėliai tie
Tur vadą.

Liucipierius.

Kokį?

Kainas.

Tai gi tu parodyk!

Liucipierius.

Ar drįsi pamatyti?

Kainas.

Nežinau,

Bet da ikiol tu neparodei nieko,
Ką aš nebučiau drįsęs pamatyt.

Liucipierius.

Eiva! Ką nori pamatyt: ar daiktus
Nemirtinus, ar mirtinus?

Kainas.

Koki

Daiktai yra?

Liucipierius.

Yr abejopi. Bet gi

Prie ko labiaus palinkusi širdis?

(Toliaus bus.)

Pilipinuose kolera apsirgu-
sių buvo 130,368 isz kurių nu-
mirė 82,955 žmonių. Tuomi
tarpu kolera jau nustojusi žmo-
nes smaugti.

Italijoj jaunieji kunigai
nusiuntė popiežiui peticiją,
idant jiems daleistų apsivesti,
kaip tai yra apsigedę kunigai
graikų katalikų. Peticijoj pa-
rodyta paselkėš kuniginio ce-
libato, kurių viena ar kelios
užtraukia aut visos katalikys-
tės negarbę, apkalbas. Kunigams
butų daug geriaus, idant jie
vietoje „gaspadinių“ turė-
tų moteris. — Panaszi peticija
buvo jau 3 sykius siunčiama
pas popiežių, bet nė sykio ne-
gauta atsakymo. Vis užkliuvo
kardinolų rankose. Dabartinė
peticija tapo pagarsinta ir ita-
liskuos laikraszcziuos.

Valladolid, Ispanijoj, kele-
tas tukstanczių bedarbių susi-
rinkę ėjo gatvėmis szaukdami
„darbo arba duonos!“ Žanda-
rai užpuolė ant baduolių ir
prasidėjo baisi kova, kur dau-
gelis tapo isz abiejų pusių su-
žeistų. Baduoliai isztusztino
keletą duonos keptuvių.

Australijoj, dėlei sausmecziio
praejusiuose metuose nužuvo
16,000,000 avių ir 275,000 gal-
vijų.

Livadijijoj, Krime, carui be-
vaikszcziazant po daržą, atėjo
lenkė Krzesczinska, buvusi ca-
ro mērga, ir reikalavo atlygi-
nimo už pametimą. Caras liepė
ją iszmesti isz daržo. Carienė
užpuolė ant caro už mylėjimą
lenkės, dėlko ji nesulaukianti
caruko. — Wiener Zeit.

Turkijos sultonas paskyrė
\$100,000 papirkimui Ameri-
kos ir Anglijos laikraszczių
redaktorių, idant jie raszytų
apie Turkiją tik pagirdami jos
rėdą, nors tas yra niekiausiu
ant visos pasaulės.

Lietuviai balsuokit už savo tautietį Bal. Baigi, kuris eina ant koncelmano 6-tam varde, balsavimas pripuola 17 d. vasario, Plymouth, Pa.

Aukos kankintiniams.

Isz Westville, Ill.

Aukos surinktos liepos mėnesyje:

- A. A. Apanaitis 25
- V. S. Kreivėnas 25
- J. Dervinis 10
- Juoz. Ysoda 10
- Pov. Tamaszauckis 25
- Kaz. N. vardauckas 15
- Mat. Bubnis 5

Aukos surinktos ant Sus.

L. A. kuopos susirinkimo:

- V. S. Kreivėnas 10
- J. Kirvelis 25
- F. Ambrazevyczia 10
- M. Dervinis 25
- P. Pakaczimas 5
- J. Rumbavyczia 25
- Kriz. Samulevyczia 5
- J. Brazukas 10
- J. Puiszis 6
- And. Kuprasaitis 25
- Petr. Kreivėnienė 10
- Ona Januszauckienė 25
- J. Januszauckas 25
- Ed. Zanevskis 25
- J. Lazdauckas 5
- A. A. Apanaitis 15

Isz Wilmerding, Pa.

- A. Morkunas 25
- M. Valentukonis 10
- S. Tareila 10
- R. Levanavyczius 15
- P. Maczionis 10
- A. Szymukonis 10
- S. Zalieckas 20
- M. Levanavyczius 10
- M. Dulskis 25
- B. Maculevyczius 10
- M. Maculevyczienė 10
- A. Maculevycziutė 5
- A. Miskiniėnė 30

J. Stepanauckas, Plymouth 35

Viso \$6,11

Sugaukit vagi!

Ignotas Aukštaitis, 5 metų ir 6 colių didumo, liesas, su raudonais apkirptais usais, tamsiais rudais plaukais, apie 38 metų, angliskai szneka gerai, turėjo knygutes vienos bankos isz Pittsburgo, gyrėsi esąs maszinistu, į Elizabeth'ą atvažiavo 31 sausio ir paszlavė \$80 pinigų, 2 laikrodžiu ir revolverį, ir 3 vasario iszbėgo. Kas apie jį žinotų ar patėmytų, teiksis man pranešti ant szio adreso:

August Rolow,
229 3-rd str.
Elizabeth, N. J.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Antaninos Vasi-liukės, Szlapuczių kaimo, Czia-ki-zkės parap., Kauno gubern. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią, ant szio adreso:

Martynas Tarankus,
Manown, Allegheny Co. Pa.

Pajieszkau savo brolio Antano Juszkaucko, isz Alesny kėlių kaimo, Krosnos vals., Kalvarijos pav., Suvalkų gub. 16 metų kaip Amerikoj. Isz-tilgęs labai malonėcziau susi-raszyti. Pats arba tautiečiai apie jį žinant, teiksites duoti man žinią ant szio adreso:

Jonas Juszkauckas,
55 Miur Park,
By Bell-hill, Scotland.

Pajieszkau savo brolio Vin-co Maceika, isz Susnykų kai-mo, Raudenio vals., Kalvari-jos pav., Suvalkų gub. 9 metai kaip Amerikoj. Labai norė-cziau dažinoti, kur jis gyvena. Delto meldžiu jo paties, arba apie jį žnanczių tautiecių, kaipo J. Matonio, suteikti man žinią ant szio adreso:

Antanas Maceika,
90 Miur Park,
By Bell-hill, Scotland.

Pajieszkau jauną vaikina, mokantį gerai raszyt ruskai, lenkiskai ir lietuviszkai; tegul atsizsaulkia po sziuom adresu:

Henry J. Schutzer,
141 Washington, str.
New York City.

Pajieszkau savo brolio Juo-žo Gudino. Kas apie jį žinotų, meldžiu suteikti man žinią ant szio adreso:

A. Gudinas,
52 Searle str., Pittston, Pa.

Pajieszkau savo tikro szvo-gerio Kazimiero Želvio. Kas apie jį žinotų arba jis pats, teiksis atsizsaulkti ant szio ad-reso:

Mateusz Kasza,
279 Wilber str.,
Scranton, Pa.

Pajieszkau savo draugo, Izi-doriaus Gudaiczio, isz Pavi-daujų, Erzvilko parapijos ir Jono Samitauskio, isz Pavidau-jų, Erzvilko par., abudu Erz-vilko volosties, Raseinių pav., Kauno gub. Jie pats ar kas kitas teiksis duoti žinią ant szio adreso:

Antanas Karcziuskas,
Manown, Allegheny Co., Pa.

Pirmas Didelis Balius!

23 kuopos S isiv. L. A., bus panudėlyj, 23 vasario 1903 m. Robinsono salėje, Shenandoah, Pa. Įiga vyrams 25 ct. Mote-rims dovanai. Visus lietuvius ir lietuvaites užšviečia ant užgavėnių.

Komitetas.

Pirmas Lietuviszkas Balius!

Teatralizska Dr. po vardu Aleksandro Gužuczio kelia balių 16 dieną vasario 1903 m. ant salės „U. M. W. of A.“ Minersville, Pa. ant kurio meil-ingai, užprasdom lietuvius ir lietuwaites pributi ir isz aplin-kinų miestakų. Jei bus pel-no, tai bus skiriam ant tau-tiszkų reikalų. Komitetas.

Perkeltas Balius.

Draugystės Szv. Mykolo, kuris buvo rengiamas ant Pa nedėlio 16 d. Vasario, dabar bus Seredoje 18 d. Vasario 1903 prasidės 7 val. vakare ant Landmessers Hall Wil-kes-Barre, Pa. Muzika bus

kuopuikiausia. Užkviecziamė visus lietuvius ir lietuwaites, kaip vietinius teip ir visos apielinkės pasilinksminti.

Tikietas . . . . . 25 ct.

Priežastis perkėlimo baliaus toji, kadangi ant rytojaus pri-puola rinkimai uredininkų, tai nuo 12 val. viskas užsidaro.

Komitetas.

Didelis bus Balius.

Draugystė Szv. Jurgio pa-rengia puikų balių seredoje 18 d. Vasario ant Armory Hall Pittston, Pa. Prasidės 7 val. vakare. Meilingai užkvieczia-me visus lietuvius ir lietuwaites, ne tik vietinius, bet ir isz apielinkės pasilinksminti. Mu-zika bus pirmos kliaosas.

Tikietas . . . . . 25 ct.

Komitetas.

Dainos! Dainos!

Lietuviszkoms Dainininkų Drau-gystėms ir abelnai visiems dainininkams iki sziol truko dainų su natoms. Dabar toji stoka yra, pasidaravus p. L. Ereminiui, pripililyta, ir kiekvienas gali isz szių dainų, sudėtų ant 4 balsų, pasinaudoti. 31 daina yra maiscytiems balsams (tai yra vyriz-kiems ir motėi zkiems) o 36 vien vyrizškiems balsams. Viso 67. Knyga atspaudinta labai gražiai ir raudonai apdaryta, su prisiantimu kasztuoja tiktai \$1.00. Gaunama „Vienybės“ iszleistuvėje.

Ar jau turi Nauja geografizska Kalendoriu?

Indek in gromatą už 25 ct. stampu ir siusk in „Vienybes“ redakciją, tai gausi.

TO CONSUMPTIVES.
The undersigned having been restored to health by simple means, after suffering for several years with a severe hemorrhage, and that dread disease Consumption, is anxious to make known to his fellow sufferers the means of cure. To those who desire it, he will cheerfully send free of charge a copy of the prescription used, which they will find a sure cure for Consumption. *Washam's Catarrh, Bronchitis and Cough Cure.* He hopes all sufferers will try his remedy, as it is invaluable. Those desiring the prescription, which will cost them nothing, and may prove a blessing, will please address: **DR. EDWARD A. KOSTER, Brooklyn, New York.**

Lietuvninku

Naujas laikraštis.

Nuo 10 dienos Sausio pradeda išleidinėti Shenandoah'rij naujas laikraštis „Darbininkų Viltis“. Prekė ant metų \$1,50. Kiekvienas prisuntęs postalcart'ę su pareikalavimu gaus pirmus du numeriu ant pažiu ros už dyką. Rasant prie ta naujo laikraščio reikia szej adresuoti:

„Darbininkų Viltis“,
Shenandoah, Pa.

Naujas išradimas!

„Keen-Edge“ geriausiai išgalanda atzelpnae br.tva dviejose minutose ir padaro p'ona' aszmenis. Senas britvas padro kaip naujonis ir yra g'arantuota, kad niekados neapgaus. Ir kam mokėti po 25 ct. už vieną išgalandimą br.tvos, kada szmotelio „Keen-Edge“ užtenka ant kelių metų. Visi įrankiai, kurie reikalauja gerų aszmenų, gali būti išgalastais ant „Keen-Edge“ nuo kurio nzlaiiko savo asztrumą tris-syk ilgiaus, negu galandami kitokiu būdu.

Yra tai daiktas, kuris visur turės vietą. Kiekvienas vyras kuris patė s tutaai, ba jo neapsieis ir kiekvienose namuose jis turi rastis, nes yra taip p'igus, kad kiekvienas gal jį už kels centus nusipiekti ir naudotis. Kasztuoja tikrai 15 ct. Iškirpk szitą apgarsinimą ir pridėjęs už 15 ct. markų prisistek, o mes iszsiusime paczta ir apmokėsime prisuntimą.

Atsiųskit už 2 ct. markute, o mes jums iszsiusime iszradimą su paveiksiais britvų, rėmų, p'rifinų, masziančių drėkavojamų ir t. t. Galite su ezėlyti daug pinigų oas mes p'irkdami. Mes gvar inta įjame savo pardavintis. Adresas: POLIOLY MERCHANDISE CO. Dep. E. Westfield, Mass.

Didelis iszpardavimas!

dabar eina Boston czeverykų sztoze, dabar iszparduodam czebatas, czeverykus szliperius ir t. t.

Viskas turi but iszparduota iki 1-mo Apriliaus. Neuzmirszkite vietą:

Boston Shoe Store

63 E. Main st. PLYMOUTH, PA

Lietuviszka karczema

B. Ramanaucko!

938 S. 2-nd st.

Philadelphia, Pa.

Uzlaikau geriausius gerimus szemia mieste todėl vientaucziai ne pamirskit atsilankyti o visados busite užganėdinti.

Pardavimas birnio.

Baras ir visos prietaisos ant pardavimo. Prysakinis ir užpakalinis barai, vejines pumpos ir katilas, cash registeris, stalas ir kedės ir t. t.

Viskas turi but iszparduota iki 1 Apriliaus.

ROSENBERG BROS.

125-316 Penn Ave.

Scranton, Pa.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigus greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

Specialist Dr. Bassett Medical Institutas padro di džiause pagelba, kur yra zinoma dovanas gydymas del viuo fergancziu Nervo-organu, slobnumas, kvėpavimo, plevės džiova, ar kitus slobnumus tuo prasidėjus užnuodijimą kraujo. Szitas yra pirmas dovanas gelbėjimas ezitos inet.tacijos kuri yra už deta jau nuo 30 metų.

Dr. Bassett gelbėjimas daugelis tapo pagyrinta kaip zinoma isz pasekmiu. Ir sigilina in vyru ligas ir greitai iszgydo. Szitoks gydymas atskirė žmogų nuo visokių ligu melancolijos, nemoralizkumo, lez gastingu sapnu, ir vleskiu ligu. Dr. Bassett jau iszgydė daugybė žmonių ir jis gali iszgydyti tave nežiurint, kiek kartų jus apsirikote atgavimą jus vyriszku mo. Uztkrinam iszgydymas ir kozns gaus dovaną gydyma nuo didziausių specialitų vyriszkuose ligose. Knygos dovanai dėl praezanczių. Adricouk eziteip:

Dr. Bassett Medical Institute No. 73

Bassett Building, 126 Clark St., Chicago, Ill.

**SLOBNO
ŽMOGAUS
PROGA.**

Naujos knygos.

Ozkabalių Dainos, Surinko Dr. J. Basanaviczius. Dviejos knygos, kiekviena - 75c.
Lietuviszkos pasakos apie sutveimą pasaulės, Dievą, velnią, aitvarus, kaukus nykštukus, raganos, vilkalokus, deives, milzinius, smakus ir t. t. surinko Dr. J. Basanaviczius. - 1.50

Viena d'ena be melo - 25c.
Vanagai ir toksai sapnas - 5c.
Izdų sala - 1.00
Darbininkų Balsas No. 5 - 15c.
Lietuviszka krestomatija - 50c.
Gegužinė szventė Lietuvoje 1902 5c.

Palangos Juzė - 25c.
Svieto pabaiga - 10c.
Lietuviszkos kalbos gramatika 40c.
Lietuviai Amerikoje - 1.00

Kaip sutaisytas žmogaus kunas 30c.
Vienas isz mūsų tur apsvesti 10c.
Velnias spastuose - 10c.
Gyvenimo vaizdeliai - 15c.
Krilovo pasakos - 35c.

Grazi dainų knygele - 15c.
Spėka ir Medega - 1.50
Kur mūsų iszganymas - 25c.
Naujas kalendorius 1903 m. 25c.
„Darbininkų Balsas“ num. 6 15c.

Kas reikia zinoti ir atminti kiekvienam darbininkui 15c.
Kaip prancuzai už laisvę kariavo 25c.

Kur mūsų iszganymas?

Kas geidžia pažinti savo tautos reikalus — teperskaito szitą knygą (118 pus.); kasztuoja 25 centus.

Buk Lietuvys!

Ir reikalauk nuo saliuoniko lietuviszką Cigarą. Mes turime visokio skyriaus — brangių ir pigių ir siuncziam į visą Ameriką su Union Lietuvių darbo lebelių — po aplinkines lietuvių mus agentai vien tautieciai.

W. Bigelis 8846 Exchange Ave. So. Chicago, Ill.

Jurgis Orininkaitis, 212 First st. Elizabeth, N. J.

Klemencas Senkus 38 James st. Waterbury, Conn.

Pas tuos vyrus ir galima užsteliuoti net per laiszkus mus cigarai.

Naujokas & Co. 334 E. 55 st. New York, N. Y.

Adomas Mickevyczia.

Nauja knygutė su Mickevyczios czios paveikslu (40 pusl. skaitymo). Mickevyczia buvo didis poetas ir apgynėjas prispaustųjų žmonių ir tautų. Pažinti jo gyvenimą, darbus ir rasztus — pridera kiekvienam lietuviui. Kasztuoja 15 centų.

M. SCHEINFELD,

pirmo skyriaus pardavėjas CIGARU, PAPIROSU ir TABAKO,

Pypkių, Briezukų ir loszimui Kortų. Galiu susikalbėt lietuviszka, lenkiszka ir rusiszka. Paeinu isz Kelmės miesto

S. W. Cor. 16 ir Ridge Ave.,

i. 816 South str.

PHILADELPHIA, PA.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei vertę tavo pinigų ir palengvinimą ant Romatizmo,

Skausma Galvos,

Skausma strėnu,

Skausmą kaulų,

Skausmą sprando,

Ir Traukulio

Tai nueikite in sztoze, pas savo tautietį ir pareik lauk ZMIJEC NIKO kuris yra padirbtas aptle koje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Palengvins tau kozname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerks EGIUTERRO No 1. prigelbės koznam karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, pripuolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykle toslas ką Aptlekorius Groblevskis sudaro. Yra tai sudirbtas isz visokių augalų ir szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27, (kaip tai sako syk po 27) ant svieto geresnės Trajanko nesiranda.

Aptlekorius Dėdės Groblevskis jau dėl krėzo zinomas, yra vienas geriausių Aptlekorium tarp mūsų tantos czionai Amerikoje. Telpti yra dėl kozno zinoma, jog vienas g'ras aptlekorius žino ir zenklina daugiau kaip 10 daktarų, nezinę pagelboj eueirguolis žmonijos. Dėlto gi jeigu kada jna Dievas teiktui deliptėt kokia liga, tai tuojaus nusidnokite ani rodos pas jį!

Adresa:

ALBERT G. GROBLEWSKI

111 Main st. arba Box 1109

PLYMOUTH, PA.

HOTELIS

K. Strzeleckio.

276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Uzlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus aluczio, puikiai kvėpianczių Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir iszgirist skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik uzeik

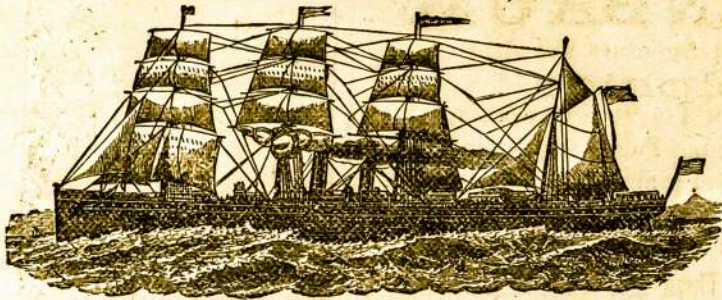
pas K. Strzelecki.

Didele krautuve IR KARZIAMA

Kas nori gero tavoro gauti ir skanaus gerymo ragauti, tegul atsilanko pas Joną Żukaucką

Plymouth, Pa.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste an labaigerų linijū. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziū pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarj per 8-9 dienas. Nusiuocziū pinigus į Lietuvą ir į kitus kraštus pasaulis, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užėigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszcius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
635 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITEŠ ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rastis kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popierini um baksukije geltono kolerio ir pirklami nuo sztoriniku visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorinika mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panaszios ligoms, ka la Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszins liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1 00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų preparatų bonkites vaistų ir tablets Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims p palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigydę isz ilgos sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizma vartojant per atsakintį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresnok:

L. M. KAZUNAS, aptiiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

ADRESAI

Susivienyjimo L. A. virsz.

Prez. — M. Valentynavyczia,
1917 N. Main str., Soranton, Pa.

Vice-prez. — J. Tareila,
677 N. Riverside, Waterbury, Conn.

Sekretorius — T. Astramskas,
1229 S. 2nd. st. Philadelphia, Pa.

Kasjierius — T. Pauksztis,
123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakevyczia,
1150 Wyoming Ave. Pittston, Pa.

Kasos globėjai { K. Unika, 943 S. 2nd. str. Philadelphia, Pa.

Uzveisdėtoju knygyno—V. Daukszys,
1224 S. Hancock st. Philadelphia, Pa.

AGENTAS

asokuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ aū agniee

GEO. WILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Lietuviu užėiga, pas S. Arbaczaucką,

1351 S. 2 str., Philadelphia, Pa.

Geriansia lietuviams užėiga isz viso miesto. Prilaukau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Ariel. ką ir Vyną. Podrangei laikan užvandzius ant etalo per visą dleną. Teipgi parduodu laivakortes ant geriansių laivų ir už pigiausią prekę Siuncziū pinigus į visas svieto dalis Lietuvos, atke llaivę isz kitų miestų, ras pas manę szirdingą pirmą.

Lietuviu užėiga.

Geriausie užėiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaukau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likiera, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziū pinigus į visas dalis svieto. Pardūdu Laiva kortes ant visų linijū. Apart to dū du kiekvienam prieteliszka rodą.

Nepamirszkite atsilankyti reikalė **Petras Lipavyczia.**
LUZERNE, LUZ. Co. PA.

SPAUSTUVE

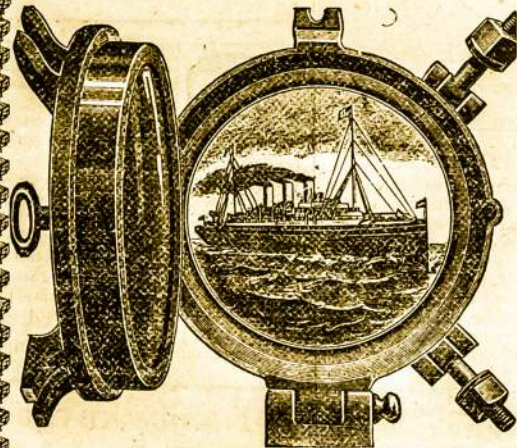
„VIENYBES LIETUVNINKU“

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos draugystėms, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai.

Darbas atliekamas yra greitai ir pigiai

PARDUODA LAIVAKORTES

Ant visų geriausiu keliu ir greicziausiu laivu.

Siunczia pinigus

į visas svieto dalis greitai ir pigi. Norinti kad pinigai siuncziami į tėvynę neprazutų ir kuo greicziausiai nu-eitų, tegul kreipiasi po sziuom antraszu:

J. J. Pauksztis & Co.,

224 East Main str.

PLYMOUTH, PA.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdwanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestinga, teisinga ir artistiszka iszdirbima.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus angszeziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais igijau geriause praktikę ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

